

BV19.0095

Datum vergadering : 11 juni 2019

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Henk Meester, Jan Pieter Blonk, Georgine Zwinkels
VVD : Mauriel van As, Eric Kampinga, Matthijs Machielse (t/m 21 uur)
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet
CU : Jurjen Dieleman
D66 : Ronald van der Stad, Sander Vermeulen
GroenLinks : Ivana Citterbartová, Menno Duk
PvdA : Sam de Groot, Valmir Xhemaili

Voorzitter : Leon Hoek
Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Wethouders : Simon Fortuyn, Albert Abee en Kathy Arends

Afwezig

Voorzitter : Nelleke Bouman
WIJ Lansingerland : Jan Alsemgeest
D66 : Michiel Muis
CU : Arjen Hofman

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur. De klok heeft 8 uur aangetikt, wat betekent dat hij gaat beginnen met de commissie ruimte. Welkom commissieleden, publieke tribune en een speciale groet voor de notulist: goedendag. Bericht van verhindering is ontvangen van de heer Alsemgeest; hij is een bedevaartstocht aan het lopen. De heer Muis is er niet en laat zich vervangen door de heer Vermeulen. Welkom. De heer Hofman is afwezig en wordt niet vervangen. De voorzitter hoopt, dat de heer Dieleman dat ook in de gaten heeft, want hij ziet nog niemand van de CU. Hij komt er aangestormd, dus dat komt allemaal goed.

2. Insprekers

Er heeft zich 1 inspreker gemeld:

1. De heer R. van der Ouderaa, vicevoorzitter stichting Stop Herrie HSL, inzake geluidsmaatregelen HSL.

Inspreker:

De heer Van der Ouderaa staat hier in zijn functie als vicevoorzitter van de stichting Stop Herrie HSL. De HSL treinen rijden steeds vaker en beter op tijd voorbij. Op dat vlak lijken NS en ProRail hun zaakjes voor elkaar te hebben. Helaas nog niet op het vlak van het aanbrenge van de beloofde geluidsmaatregelen. Na een harde strijd is in oktober 2015 eindelijk een besluit genomen door de minister van I&W om extra geluidsmaatregelen te treffen langs het HSL-tracé. Wat is tot nu toe bereikt? Volwaardige gesprekspartner aan tafel bij het opstellen van een ontwerp en maatregelen. Vasthoudendheid bij het realiseren van voldoende geluidsreductie, 6 tot 9 dB op plekken langs de lijn. Verbetering van de ontwerpvisie van de rijksbouwmeester. Met een deel van het HSL-budget is een geluidsscherm bij de Kruisweg gerealiseerd. Helaas, nog niet langs de lijn. Constructief, regelmatig overleg met de verantwoordelijke wethouder. Tot de grote frustratie is nog geen spade in de grond gegaan. Inmiddels is er wel een nieuw station gerealiseerd bij Lansingerland Zoetermeer. De stichting ondersteunt van harte het initiatief dat nu door L3B in gang is gezet om te vragen bij de verantwoordelijke partijen snelheid te maken met het proces om effectieve maatregelen aan te brengen. Dank voor uw aandacht.

De heer De Groot bedankt inspreker voor de inspraak. In hoeverre heeft hij de verantwoordelijk wethouder gevraagd om te helpen om het verder vlot te trekken? Wat heeft het college van

Lansingerland gedaan om daar een bijdrage aan te leveren? De heer Van der Ouderaa heeft op regelmatige basis gesprekken met de wethouder. Hij is volledig op de hoogte van wat er in de corealisatie gebeurt. Recentelijk is een gesprek geweest met de burgemeester en de wethouder over de voortgang. Hierop zijn zij ingegaan door het opnemen van contact met de leiding en de top van het ministerie. De heer De Groot vraagt wat het resultaat daar van was. De heer Van der Ouderaa is mede gedeeld, dat de staatssecretaris intern gaat onderzoeken waardoor de vertragingen ontstaan.

De heer Van der Stad heeft twee vragen. Kan inspreker precies aangeven bij welke partijen de knelpunten zitten? De motie is nu gericht aan alle partijen, maar zit het ook bij alle partijen? Hij heeft begrepen, dat er ooit eind 2019 buitendienst stellingen waren aangevraagd op het HSL-traject om werkzaamheden uit te voeren. Is dat nog steeds het geval? Wat is de planning daarvan? Of is dat helemaal op de schop gegooid? De heer Van der Ouderaa beantwoordt eerst de eerste vraag. Het hele proces loopt traag. Het ontwerpen van maatregelen kost tijd. Vervolgens moeten die ontworpen maatregelen, nieuwe panelen, beoordeeld worden. Er moet een technische beoordeling plaats vinden. Dat zijn processen die maanden kosten. Vervolgens heeft men te maken gehad met een rijksbouwmeester, die een hele visie hierop heeft neergelegd. Dat heeft bijna 1,5 jaar gekost, voordat men met de rijksbouwmeester tot een overeenkomst is gekomen om een zo goed mogelijk en zo effectief mogelijk ontwerp toe te laten. Vervolgens is men in de situatie gekomen, dat de bouwer daarbij betrokken is geraakt, Infrasppeed. Die beoordeelt elke maatregel en elke aanpassing op basis van risico's. Die risico's worden ingeschat en dan vindt er een heen-en-weer-spelletje plaats tussen ProRail en Infrasppeed m.b.t. de vraag of de risico's geaccepteerd kunnen worden of niet. Vervolgens gaat het naar het ministerie. Zij hebben wavers uitgegeven voor het accepteren van bepaalde risico's om Infrasppeed vrij te stellen van de risico's. Dat is een langdradig en stroperig proces.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 7 mei 2019

Er zijn geen opmerkingen ontvangen. Het verslag wordt ongewijzigd vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De heer Van Harn heeft een vraag. Straks gaat de commissie het hebben over geluidsschermen en de HSL. Dat komt ook naar voren in de actualiteiten uit het college. Kunnen die twee bij elkaar gebracht worden? De voorzitter kijkt naar de wethouder. Ja. Dan wordt dat meteen meegenomen bij de behandeling van het agendapunt.

De heer Jumelet wil ook deze maand weer de opmerking maken over het feit dat de commissie de actualiteiten uit het college pas vandaag heeft ontvangen. Het stond er vandaag pas op. De voorzitter benoemt de constatering van WIJ dat de actualiteiten uit het college laat de commissie hebben bereikt. Waarvan akte. Heeft de wethouder nog de behoefte om te reageren? Dat is niet het geval.

Inventarisatie rondvraag:

De heer Duk; over een ernstige gasexplosie in Den Haag en of dat wellicht ook hier kan voorkomen.

5. Besprekpunten:

5.a Vertraging bouw geluidsschermen HSL

De heer Blonk zegt dat de raad regelmatig op de hoogte wordt gehouden over de voortgang van de HSL of meer van de niet-voortgang daarvan. Hij werd getriggerd door het artikel in de Heralut van F. Zijlstra, een interview met de voorzitter van de stichting L. van der Horst. Toen dacht hij: ja, jongens, moet de raad niet eens een keer in actie komen om in ieder geval richting de partijen waar het om gaat aan te geven hoe de raad erin zit, wat men wil en wat hier van belang is. Tenslotte zit men hier al bijna 10 jaar met de geluidsoverlast van de HSL. Toen dacht hij: hier moet een raadsbrede motie voor aangenomen worden. Die motie heeft hij in de commissie ingebracht ter bespreking, wat niet gebruikelijk is, zodat het donderdag in de raad behandeld kan worden. Donderdag heeft de agenda allerlei gemeenschappelijke regelingen en misschien komt het dan een beetje in de knel. Hij dacht: als hier de inhoud van de motie besproken kan worden, dan kunnen mogelijke wijzigingen genoteerd worden. Dan komt er een gewijzigd concept naar de raad van a.s. donderdag. Het komt dan als een motie vreemd aan de orde. Alle partijen in dit proces moeten onderlinge geschillen opzij zetten en in het bijzonder kijkt hij daarbij naar Infrasppeed, ProRail en NS. Veel waardering heeft de hele raad voor de corealisatiegroep en in het bijzonder voor de stichting Stop Geluidsoverlast HSL onder leiding van de voorzitter L. van der Horst. Wat hij nu wil vragen aan zijn collegae: kan het zo verder met die motie? Er zit een aantal onvolkomenheden in. Er staat ministerie van Infrastructuur en Milieu, dat moet Waterstaat zijn. De naam Matthijs Ruitenbergh GroenLinks, ja, dat was ook een miskleun van zijn kant. Hij heeft het al veranderd in Marco Ruijtenbergh. Petra Verhoef is met voornaam en achternaam nu ook met hoofdletter. De gemeenteraad constateert: in die zin is 'gemeenteraad' weg geschrap, anders loopt het niet met de zin

erboven. Hij heeft concept 1 verstuurd aan de raad. Per abuis is deze niet naar GL gegaan. Dat is een foutje van hem geweest, zaterdagochtend; hij miste de griffie, die daar wel aan denkt. Concept 2 is wel rond gestuurd. Hierin zit een klein aantal gele punten, die verschillen met versie 1. Om het meer cache te geven, dacht hij het te laten ondertekenen door alle fractievoorzitters van deze gemeenteraad. Dat was zijn eerste termijn. Hij hoort graag de reacties van de collega's.

De heer Dieleman kan er vrij kort over zijn. De CU kan zich goed vinden in de motie die voor ligt. Zijn fractie zal van harte de handtekening eronder plaatsen, komende donderdag. Dank voor het initiatief, meneer Blonk.

De heer De Groot wil even twee dingen scheiden. De motie, die oproept tot actie vooral in Den Haag. Het tweede ding waar de PvdA aandacht voor wil vragen, is de bestuurlijke aandacht die dit onderwerp krijgt in Lansingerland. De PvdA vindt ten eerste dat deze actie door het college geïnitieerd had moeten worden. Het college had moeten zien, dat het niet goed gaat, niet snel genoeg gaat, en dat bestuurlijk ingrijpen nodig is. Daar heeft hij een vraag aan de wethouder over. In hoeverre herkent hij zich in dit beeld? Vindt hij ook, dat er actie ondernomen moet worden? Het tweede, en daarvan zou hij een toezegging van de wethouder willen vragen: de PvdA vindt al vanaf het begin dat die corealisatie een hele mooie vorm is om dingen te realiseren, onder de voorwaarde dat er ook bestuurlijke aandacht voor is. Als het niet lekker loopt, kan er dan ingegrepen worden, een duw gegeven worden. De PvdA vindt dat dat er tot nu toe te weinig is geweest, zowel vanuit de gemeente als vanuit Den Haag. De PvdA wil graag de toezegging van de wethouder willen hebben, dat er veel meer bestuurlijke aandacht is vanuit de gemeente en dat gevraagd wordt vanuit Den Haag om dit tot een succes te maken. Dank u wel.

De heer Duk bedankt de heer Blonk voor dit initiatief. GL is er uiteraard voorstander van. Ook fijn, dat er kleine wijzigingen worden gemaakt, waardoor hij niet opeens een derde fractiegenoot heeft. GL is uiteraard voorstander van goed openbaar vervoer en goed openbaar vervoer houdt ook rekening met omwonenden. GL tekent deze motie.

De heer Machielse vergeeft met graagte de heer Blonk de kleine onvolkomenheden in de motie. Hij kan namens de fractievoorzitter melden, dat de VVD graag mede ondertekent. Zeker gegeven het feit, dat men al langere tijd het rijk probeert te houden aan de afspraken die gelden voor de HSL. Verschillende partijen in deze raad hebben gepoogd hun landelijke connecties daar individueel voor te gebruiken. Het lijkt een goed signaal om nu raadsbreed te zeggen, los van politiek: jongens, ga nou eens wat doen voor die inwoners van ons, die hier iedere dag last van hebben. Dank.

De heer Van Harn zegt dat ook het CDA blij is met het initiatief. Het CDA dient heel graag samen deze motie in. Hij heeft nog wel een vraag aan de wethouder. Het geld wat gereserveerd is voor dit project wordt gedeeld met de gemeente Kaag en Braassem. Lopen zij tegen dezelfde problemen aan als Lansingerland? Of is daar sprake van een heel andere situatie?

De heer Jumelet zegt dat WIJ uiteraard ook graag de motie ondersteunt. Hij zal zijn fractievoorzitter vragen of hij hem wil tekenen. Daar zal hij geen problemen mee hebben. Wel heeft hij een punt. Als hij de maandelijkse voortgangsrapportage uit het college m.b.t. HSL leest, dan lijkt het toch wel redelijk positief in de zin van: we zijn in uitvoering, er zijn bestaande contractuele verhoudingen et cetera. Dan lijkt het alsof de trein voort gaat, om maar even die beeldspraak te gebruiken. In de motie leest hij over een mogelijk slechte samenwerking tussen Infrasppeed en anderzijds ProRail en NS. Misschien kan de wethouder dit iets toelichten, want hij leest dit niet in de voortgangsrapportage. Daar lijkt het meer te zitten op de contractuele verhoudingen et cetera. Waar zit het hem nou in, Infrasppeed, NS, ProRail, dat het wellicht langer duurt dan men hier wenselijk vindt? Waar zit het hem nou eigenlijk?

De heer Van der Stad vindt het goed dat L3B dit onderwerp agendeert. Het is ongelofelijk dat de geluidswerende maatregelen zo lang op zich laten wachten. Het college reageert nu 5 voor 12 op dit bespreekstuk met een kort briefje, waarin wordt verwezen naar het volgende bestuurlijk overleg. Hoe realistisch is het dat er nu wel beweging komt? Het lijkt verstandig dat de wethouder zo snel mogelijk na 3 juli aangeeft of er daadwerkelijk meer tempo gemaakt gaat worden en wanneer. Dus terug komt met smart afspraken en niet het verhaal, dat er constructief is gesproken. In het bespreekpunt wordt gesteld dat Infrasppeed de partij is, die de problemen veroorzaakt in de samenwerking. Kan de wethouder dit bevestigen? Van belang is namelijk te weten waar precies de schoen wringt, zodat een mogelijke motie goed gericht kan worden. D66 wil bij voorkeur geen motie aan alle partijen richten. Wanneer er na 3 juli nog steeds geen beweging komt, lijkt het zinvoller dat de raad het college opdraagt direct in overleg te treden met staatssecretaris Van Veldhoven over de vastlopende corealisatie. D66 is op zoek naar harde data. De heer Blonk vraagt of dit betekent dat D66 de motie niet ondertekent. D66 stelt eigenlijk een ander dictum voor. De heer Van der Stad wil het bij voorkeur niet richten aan alle partijen, dat klopt.

Het liefst to-the-point, waar het echt wringt. Hopelijk kan de wethouder daar meer antwoord op geven. Mogelijkerwijs is er nog een andere oplossing.

Wethouder Fortuyn beluistert wel een grote ondersteuning voor de motie. Inhoudelijk kan hij van zijn kant, en van het college uiteraard, mee delen dat het college wel gevoelens heeft voor de inhoud van de motie en het ook wil ondersteunen. In het overzicht stand van zaken, de heer Van Harn en de heer Van der Stad vragen daar naar: hoe verhoudt dit zich dan? Als de woorden letterlijk gelezen worden, wordt er precies hetzelfde gezegd, alleen met andere woorden. Wat de heer Van der Ouderaa dekt ongeveer de lading van wat er aan de hand is. Men is niet uit op een conflict, want dat heeft niet zoveel zin. D66, PvdA en WIJ vragen naar de oorzaak. De wethouder gaat even terug naar de basisafpraak. In 2015 en oplopend was er budget van € 70mln. Gesproken wordt over de lijn Kaag en Braassem tot en met Breda. Doordat de problemen specifiek in Lansingerland het grootst waren, is er een budget vast gesteld van € 37,5mln binnen het gebied van Lansingerland, waarvan € 1mln mede met behulp van de stichting en in combinatie met de provincie Zuid Holland en een bijdrage van de gemeente, is er bij Kruisweg een geluidsscherm gerealiseerd. Het gaat dus terug naar € 36,5mln. In de corealisatie is men met elkaar aan de slag gegaan om het optimale resultaat te bereiken. Het was een hele aanloop, telkens die discussie wat en hoe het gedaan moest worden. De stichting heeft goede mensen aan boord en bij elkaar zijn ze gaan ontwerpen. De heer Van der Ouderaa zegt het ook: er zijn allerlei ontwerpfasen langs gekomen, maar de rijksbouwmeester heeft er ook wel wat van te vinden. Zo is men continu op zoek naar het ontwerp wat nu voor ligt. Het is goed om te constateren, dat het voorliggende ontwerp ondersteuning heeft van alle partijen. Met dien verstande dat er nog een wens ligt vanuit de stichting om raildempers in te zetten op bepaalde gebieden, omdat het aantal dB's in letterlijke zin niet helemaal gehaald wordt. Zijn er in andere gebieden dezelfde problemen? Nee, die zijn anders. De problematiek in Lansingerland is heel anders en bijna niet te vergelijken. Ook omdat men hier met de bak te maken heeft en het gaat vlak langs een woonwijk gaat. Kortom, hier zijn de zaken wel specifiek. Er is nergens sprake van een corealisatie, alleen hier in dit gebied, waar samen gewerkt wordt. Dat maakt het lastiger, omdat het langs allerlei loketten moet. De PvdA zegt al verschillende malen om bestuurlijke interventie gevraagd te hebben. Hij zegt iets anders, maar hier komt het wel op neer. De raad, de commissie en de wethouder hebben dat altijd afgeraden. Er is gekozen voor een budget. Dat is georganiseerd. Het is aan de partijen, die het samen met de stichting uit moeten voeren, om hier een optimaal resultaat te boeken. Er wordt bestuurlijk alleen mee gekeken. Mochten er hick ups zijn, dan wil hij daarop interveniëren. De heer De Groot denkt dat de wethouder deze brief niet anders kan zien dan als een bestuurlijke interventie. Hij begrijpt niet dat hij daar nu een probleem in ziet. Wethouder Fortuyn zei dat de PvdA er in het verleden verschillende malen om heeft gevraagd. Hij vertelt even de historie. Dit is al die tijd afgewezen. Nu ontstaat er een situatie. Hij wil het even op de lijn houden. Er is gekozen voor deze weg. Nu komt er een hick up, dat het proces verstoord wordt in de uitvoering. Dat is ook zojuist aangegeven door de heer Van der Ouderaa. Dat staat ook in het overzicht stand van zaken. Er kunnen allerlei bewoordingen gekozen worden, maar het loopt niet lekker tussen ProRail en Infraspied. Dat heeft alles te maken met risico. Het heeft te maken met complexiteit, maar met name risico. Dat risico vertaalt zich straks in financiën. Wie gaat er aan de lat staan? Zo simpel is het. Maar men weet nog niet eens wat het kost. Dat is de opdracht nu, om de komende vier weken stappen te zetten, eventueel met deelprojecten te komen, want dan kunnen er benen gemaakt worden, dan kunnen er delen opgepakt worden, die te overzien zijn. En of er voldoende budget is voor het hele project. Daar zit de strijd. Dat kost nou eenmaal tijd. Ze hebben nu de opdracht gekregen om nu richtinggevend na 3 juli stappen te kunnen zetten, zodat het verder kan, want nu staat men elkaar min of meer aan te kijken: wie neemt het risico of welk risico wordt niet genomen? ProRail heeft een aantal keer gezegd een stukje risico over te willen nemen. Zo zit men elkaar gevangen te houden. Dat proces probeert men nu te doorbreken. Dat is ook de stand van zaken. De motie heeft het over 2015, bouwkosten en andere zaken. Het zou weleens tekort kunnen zijn. Daar roept de motie ook toe op, om het te indexeren, om maatregelen op te pakken. Dat zijn de wegen die op dit moment bewandeld gaan worden. Het college denkt dat de motie zeker een goede actie zou kunnen zijn. Het loopt wat vooruit, eens met de heer Van der Stad, op de uitslag van 3 juli. Maar het kan geen kwaad om reeds al een soort informatieslag te maken: jongens, we zien hier problemen komen, wees er alert op, hoe gaan we het oplossen? Het is een oproep. In die zin herkent het college de situatie en heeft bestuurlijk opgeschakeld op het moment dat het nodig was. Vandaar die afspraak 3 juli en niet na de zomer. De heer Jumelet vraagt zich even wat af. 3 juli is het gesprek en wordt er opgeschakeld, om de woorden van de wethouder te gebruiken. De druk wordt bestuurlijk opgevoerd richting Infraspied en ProRail. Zij zitten met risico's en dat vertaalt zich in geld. In de motie wordt gevraagd of het beschikbare geld geïndexeerd kan worden. Kan het zijn dat er opgeschakeld wordt en dat daar een rekening van komt en dat er dan naar de gemeente wordt gekeken? Wethouder Fortuyn zegt dat hij op zaken vooruit loopt, waarvan hij de uitkomst niet kent. Hetzelfde waar de stichting mee zit. Men weet het niet. Het lijkt niet handig om te gaan speculeren op dit moment. Eerst maar even kijken of ze de komende 4 weken meer helderheid kunnen bieden, deel projecten kunnen doen, want er zijn deelprojecten technisch uit te

voeren, daar hoeft men niet op te wachten, daar kan men zo mee aan de slag. Alleen is er vrees, dat als 30% gedaan is, dat het geld dan op is. Daar is men aan het zoeken, want dat weet men niet.

Tweede termijn

De heer Blonk bedankt zijn collegae voor de steun. Hij zit nog wel even met de vraag of D66 de motie nu wel of niet ondertekent. Dat wil hij graag nog helder hebben. Hij heeft de gezamenlijkheid tot uitdrukking willen laten komen door niet alle partijlogo's erboven te zetten, maar het logo van de gemeente. Met dat soort kleine dingen probeert hij het geheel wat kracht bij te zetten. De heer Jumelet vraagt naar de indexering en wie dat zou moeten betalen. Aanvankelijk stond er een andere tekst. Op verzoek van de heer Jumelet heeft hij dat gisteren, of eergisteren, de gele tekst ertussen gezet: het door het rijk beschikbaar gestelde budget. Dat stond er eerst niet bij. Nu komt hij met die vraag, maar hij dacht dat hiermee ondervangen te hebben. Dat was het.

De voorzitter kijkt toch een beetje naar D66. Er is een vraag gesteld.

De heer Van der Stad antwoordt richting de heer Blonk: overwegende ja. Maar daar komt D66 nog op terug. De heer Blonk zal de motie wel opstellen met de naam van de fractievoorzitter van D66. Daar wil hij vanuit gaan. Als hij niet mee tekent, zet hij er een kruis door. De voorzitter zegt dat het scheelt, dat er geen logo afgehaald hoeft te worden.

5.b Ontwikkelingen in de verduurzaming van de openbare ruimte

De heer Jumelet zegt dat dit onderwerp WIJ na het hart ligt uiteraard. Een aantal vragen, maar eerst een opmerking. WIJ waardeert de voortvarendheid in het concrete verhaal wat nu voor ligt. Dat heeft ook wel het gevoel neergelegd, dat dit een mooi voorbeeld is van één van de scenario's, waar t.z.t. bij de behandeling van de duurzaamheidsvisie een keuze gemaakt zou kunnen worden. Zijn vraag aan het college is: waarom nu ad hoc? Waarom niet eerst de visie vaststellen en dan deze maatregelen? Inhoudelijk, het gaat over die beheerplannen, over met name de verlichting. Hij vindt het vreemd dat er staat: wij zijn al heel erg op streek, we doen al heel veel en we zijn al heel ver, maar we halen maatregel 1 en 2 niet, 3 en 4 wel. Stel dat de gemeente wil voldoen aan de eisen die het rijk stelt m.b.t. de vervanging van de armaturen et cetera, hoe ziet die business case er dan uit? Wat kost het de gemeente dan om uiteindelijk te voldoen aan maatregel 1 en 2? Bij integrale beheerplannen openbare ruimte wordt opgesomd: het terugdraaien van de bezuiniging op onderhoudsniveau, verduurzamen, beschikbaar komen actuele beheergegevens. Het college komt straks met iets, waar die verduurzaming en klimaatbestendigheid in zit. Gaat het college dan een afweging maken, omdat er al heel veel geld gevoteerd is voor het terugbrengen van de bezuiniging op onderhoudsniveau? Betekent dit dat het gecombineerd gaat worden? Gaat wellicht het onderhoudsniveau wijzigen ten behoeve van het duurzaamheidsverhaal? Of komt er nog een extra claim als het gaat om deze aanvullende maatregelen? Dat was hem even.

De heer Van Harn kan kort zijn. De technische vragen, die gesteld zijn, zijn duidelijk beantwoord. Hier wil hij het bij laten.

De heer Machielse begint met het bedanken van de griffie voor de opmerkzaamheid om deze brief voor te leggen aan de agendacommissie voor mogelijke agendering in de commissie ruimte, zodat er nu over gesproken kan worden. Op dit moment ziet de VVD geen aanleiding om verdere kaders of wensen aan het college mee te geven voor de uitwerking, die in het najaar volgt voor de integrale beheersplannen openbare ruimte. Wat dat betreft sluit de VVD zich helemaal aan bij het CDA. De technische vragen zijn volledig beantwoord. De business case heeft hij daadwerkelijk gezien in de beantwoording van de technische vragen. De VVD heeft daar verder geen opmerkingen over. Wat de VVD betreft, kan het college hier zo mee aan de slag. Dank.

De heer Vermeulen spreekt zijn dank uit voor de informatiebrief m.b.t. ontwikkeling en verduurzaming openbare ruimte. Zeer nuttig. D66 is zeer content uiteraard met het feit dat men inmiddels energielabel A heeft op het gebied van openbare verlichting. Ook eens met de stelling dat men niet aan kapitaalvernietiging zou moeten willen doen en dus ook niet moet doen op het gebied van het behalen van doelstellingen 1 en 2 voor de gestelde termijn van 2020 en 2030. In het document wordt aangegeven, dat doelstellingen 3 en 4 inmiddels behaald zijn. Hem bekruipt een beetje het gevoel dat het daarmee wel gedaan is. Hij zou hierbij willen vragen of er is nagedacht over een manier waarop daar verder op verbeterd kan worden. Zo ja, wat mogelijke oplossingsrichtingen zijn. Verder is het goed om te constateren, dat het op meer terreinen kan verduurzamen. Het is daarbij goed om vast te stellen, dat het college de leidraad DIOR recent heeft vast gesteld. Op basis daarvan kan nu bij ieder project in de openbare ruimte met alle relevante belanghebbenden een duurzaamheids sessie georganiseerd worden.

De D66 gaat er daarbij van uit, dat de opbrengsten van deze sessies expliciet worden opgenomen in de beleidsvoorstellen en dan waarschijnlijk onder de duurzaamheidsparagraaf. Kan de wethouder dat bevestigen? Dank u wel.

De heer Duk bedankt het college voor dit overzicht. Er zijn wat keuzes in gemaakt, zoals WIJ ook al zei. Daar had de raad graag vooraf in mee genomen worden. De gemeente heeft relatief jonge lantaarnpalen of straatverlichting waardoor het lijkt dat de gemeente minder ambitieus hoeft te zijn en de ambitie niet hoeft te halen, die landelijk wordt gesteld. GL denkt daar iets anders over dan het college. Het is op dit moment mogelijk om straatverlichting zelfs netto producerend te laten zijn, waarmee andere lantaarnpalen gecompenseerd kunnen worden, waarmee toch de doelstellingen gehaald worden zonder kapitaalvernietiging. Hij zag een hoop dingen, waar hij heel erg blij van werd. Wat hij miste was dat er geen materiaalpaspoorten zijn voor de toegepaste materialen bij de inrichting van de straat.

De heer Xhemaili wil eerst het college bedanken. Het is ook aan de aarde; men leeft hier en moet er lang mee om gaan. Hij vroeg zich af of het niet terug komt bij de agendering van de visie duurzaamheid? Is het niet dubbelop? De PvdA is zeer content dat doelstelling 3 en 4 zijn behaald. Hoe zit het met de kapitaalvernietiging. Wat is een break-even punt als het nu wel vervangen wordt? De oude lantaarnpalen hebben een bepaald energieverbruik voor jaren. Als ze nu vervangen worden, betekent dat Ledverlichting wat de komende jaren juist zuiniger is. Wanneer is het break-even punt, waarbij het rendabel is om nu alvast te gaan vervangen? Daarnaast is de PvdA zeer content met het voorstel IBP. Dat betekent dat de oude bezuinigingen weg gaan, waardoor de openbare ruimte nog mooier wordt. Dat was het.

De heer Blonk denkt bij DIOR direct aan het luxe Parijse modehuis, wat al 72 jaar bestaat en de wereld heeft veroverd. Maar niet aan DIOR, wat de afkorting is van duurzame inrichting openbare ruimte. Van deze laatste DIOR is het wel van belang dat het in de mode komt en dat het modern moet blijven. Dat staat voor L3B als een paal boven water. Dus altijd actueel blijven, liefst net zolang als DIOR al bestaat, want dan is men ruim 70 jaar verder. L3B kan zich vinden in de doelen die gesteld zijn, met name de doelen 1 en 2. Doelen 3 en 4 zijn makkelijk, want die zijn al gehaald. Hij merkte dat er vragen zijn van WIJ en PvdA over waar het verschil nou ligt en over kapitaalvernietiging. Hij heeft daar vorige week technische vragen over gesteld en toen heeft het college dat helder uitgelegd. In de stukken staat dat kapitaalvernietiging € driekwart miljoen is en dat de opbrengst € 46.500 is. De heer Jumelet vindt dat er meer informatie nodig is dan alleen maar twee bedragen. Wellicht kan er langer gedaan worden met Ledverlichting en levensduur. Hij vindt het wat gemakkelijk beantwoord door het college. Wellicht is een investering wel op zijn plek om doelstelling 1 en 2 te halen, omdat het wellicht op langere termijn wel voordeliger is. Hij kan het niet beoordelen. De heer Blonk heeft de technische vraag gesteld en krijgt dit antwoord. Waarom zou hij twijfelen, dat het niet waar is? In die zin denkt hij dat het wel goed zal zijn. De heer Duk vraagt of de heer Blonk de aanname van de heer Jumelet volgt, dat er meer informatie nodig is dan alleen maar deze twee gegevens? De heer Blonk gelooft dit direct, ongetwijfeld. Maar hij is geen raadslid die alles tot in de puntjes, tot het diepste detail wil weten. Hij wil de grote lijn weten. Dit is voor hem een grote lijn en daar gaat hij mee akkoord. Dat betekent dat doelstelling 1 en 2 één jaar of vier jaar doorgeschoven wordt. Het gaat de heer Jumelet er niet om of het wel of niet waar is, het gaat hem om de ambitie in het duurzaamheidsverhaal. Wellicht heeft men daar geld voor over en wellicht zijn er allerlei redeneringen, waardoor het juist wel aantrekkelijk is. Hij laat zich graag overtuigen door het college. De heer Blonk heeft daar geen € 7ton voor over. Daar komt het op neer.

De heer Dieleman heeft eerst een aandachtspunt bij dit soort stukken, die worden geagendeerd voor de commissie. Het worden er de laatste tijd wat meer door de andere rol die de agendacommissie erin heeft gepakt. Op zich is dat prima, maar bij sommige stukken mist hij met welk doel het besproken wordt. Hij houdt er altijd wel van om iets doelgericht te bespreken, dus wellicht is dat een aandachtspunt wat de agendacommissie mee kan nemen. Dat even gedefinieerd wordt wat men precies uit zo'n gesprek wil halen, want anders wordt het een doelloze discussie met technische vragen. Dat kost een hoop tijd, die ook aan andere dingen besteed kan worden. Dan inhoudelijk. Dit lijkt de CU een prima update. Het is belangrijk om de openbare ruimte te verduurzamen en zo te zien is het college daar hard mee bezig. Ook de afwegingen die daarbij worden gemaakt, lijken verstandig. Men moet wel opletten, dat men duurzaamheid niet verengt tot dat het goed is voor het milieu. Duurzaamheid is ook verantwoord omgaan met de spullen die men heeft. Dat betekent soms ook, dat men dingen wat langer laat staan, omdat het klauwen met geld kost om ze nu af te voeren. Kapitaalvernietiging is ook niet duurzaam omgaan met spullen die men heeft. Laat men dat mee nemen in de overwegingen hierbij. De CU kan de afweging die het college heeft gemaakt goed volgen. Dank u wel.

Wethouder Abee begrijpt dat het volstrekt helder is dat de visie aangehouden is. Als het goed is wordt deze volgende maand besproken. Een aantal raadsleden vraagt waarom er niet op gewacht is. Dat zou

misschien een logische reactie zijn, maar dat is het natuurlijk niet, omdat een heleboel trajecten niet vanaf december gestart zouden zijn, maar al vorig jaar rondom zo'n DIOR. De gemeente moet natuurlijk wel verder in de uitgangspunten. Bij een visie is het moment om aan te geven hoe hoog de duurzaamheidslat komt te liggen. Men is bezig met de uitvoering op tal van terreinen. Zoals de gemeente ook bezig is met Wilderszijde, met aannames. Politiek kan gezien worden of die aannames bijgesteld moeten worden n.a.v. de bespreking van de visie. Als het gaat om het uitgangspunt bij dit soort dingen, dan heeft de heer Dieleman het perfect verwoord. Het college wil verantwoord omgaan met investeringen, die gedaan zijn. Dat is gemeenschapsgeld. Geld van de burger, wat geïnvesteerd is in bestaande lantaarnpalen en noem maar op. Het college wil voorkomen, dat er onnodige kapitaalvernietiging is. Door L3B was de vraag gesteld m.b.t. doelstelling 1 en 2. Daarbij gaat het om € 7,5 ton. Maar het totale pakket gaat zelfs om € 2,2 mln, wat extra geïnvesteerd moet worden om een aantal jaren eerder de doelstelling te behalen. De gemeente zit heel hoog als het gaat om de niveaus en dat heeft te maken met het feit, dat het een jonge gemeente is, die heel veel heeft geïnvesteerd. Deze gemeente heeft een niveau waar de meeste gemeenten hun vingers bij af zouden likken. Richting GL zegt hij, dat nu bepaald wordt dat het 2 of 3 jaar later wordt; hij is van gereformeerde huize en zegt dat dit op de eeuwigheid er niet toe zal doen, maar hij weet niet of ze dit thuis zullen waarderen. Het is met de kennis van nu en het is niet uit te sluiten, dat er volgend jaar nieuwe technologie ontwikkeld wordt. Dat gaat razendsnel. Als er 2 jaar later een investeringsbeslissing genomen moet worden, dan kan er alweer gebruik gemaakt worden van nieuwe technologie. Beschreven wordt dat de doelstellingen 2 of 3 jaar later gehaald worden, gebaseerd op de huidige techniek. Als er over een jaar een nieuwe techniek is, dan kan daar weer gebruik van gemaakt worden. De heer Duk heeft nu de harde cijfers gehoord, wat het per jaar kost en hoeveel het kost om het te vervangen. Hij wil eigenlijk uitkijken naar een levenscyclus. Hoeveel zou het kosten van vervanging tot vervanging, als hij nu al de doelstelling wil halen? Wethouder Abee zegt dat dat die € 2,2 mln is voor het totale pakket. En de € 750.000 in de schriftelijke beantwoording van de vragen van L3B, wat een voordeel oplevert van € 46.500. De heer Duk begrijpt dat. Hij wil echter graag weten wat over 30 jaar het kostenverschil is. Is het dan nog steeds die € 2, zoveel miljoen? Of is het dan opeens een veel lager bedrag? Wethouder Abee probeert de vraag van de heer Duk goed te begrijpen. Als de gemeente nu investeert en dat heeft een afschrijvingstermijn van 30 jaar, dan is het dus die € 2,2 mln. Als blijkt dat over 10 jaar een zodanig snelle, nieuwe ontwikkeling is, dat daar nu op geïnvesteerd moet worden, vanwege de exploitatiekosten en het energieverbruik, dan zal er vervroegd op afgeschreven moeten worden. Ervan uitgaande dat dit de technologie is, zal het over die termijn gedaan worden. De wethouder acht echter de kans groter, dat er in die 30 jaar zoveel veranderingen plaats vinden, dat deze raad ooit nog een keer zal besluiten om toch maar vervroegd af te schrijven, omdat er zulke kansen liggen op het terrein van duurzaamheid, maar de wethouder kan dit niet voorzien en zeker niet hard maken. De afschrijvingstermijn is overigens 15 jaar. De technische levensduur is 25 jaar. Dus die 30 jaar moet men sowieso niet halen. Maar de essentie is dat die 30 jaar eigenlijk 15 of 25 is. De heer Jumelet stelt nog een vraag over het IBP. Dat zijn kosten, die boven op de huidige kosten komen van het onderhoudsniveau. Hij stelt voor om daar pas op in te gaan als het uitgewerkt is. Te lezen is wanneer men denkt dat te doen; op dit moment zou het iets teveel speculeren zijn. Het is niet zo dat die extra duurzaamheidsmaatregelen nu al in het kostenplaatje zitten van het verhogen van het onderhoudsniveau. Richting de heer Vermeulen. Qua duurzaamheid kan men nooit tevreden zijn. Men moet de lat zo hoog mogelijk leggen, dus ook bij het halen van doelstellingen 3 en 4. Als over 10 jaar blijkt, dat er een fantastische kans is, dan zullen opnieuw afwegingen gemaakt moeten worden of het kapitaalvernietiging waard is ten opzichte van de besparing in geld, maar vooral ook in duurzaamheid. Het is zeker niet bedoeld om aan te geven er te zijn. Maar men moet wel reëel zijn: er zullen weinig gemeenten zijn die zo'n goed niveau hebben qua duurzaamheid als deze gemeente. Ook mag meespelen dat in het verleden noodgedwongen of vanwege de nieuwe wijken al veel geïnvesteerd is. De heer Xhemaili zegt iets over de visie. In de visie staat de lange termijn, de grote doelen en die krijgen allemaal uitwerkingen in DIOR's en noem maar op. Er komen veel uitwerkingpunten uit naar voren, waarvan de raad er inmiddels een aantal heeft zien passeren. Hij denkt alle vragen beantwoord te hebben. Dank u wel.

Tweede termijn

De heer Duk vond de uitleg van de wethouder duidelijk. Hij volgt hem zelfs daarin, dat kapitaalvernietiging en materiaalloop op dit moment mogelijkwerwijs niet de beste optie is. Er wordt wel nieuwe straatverlichting aangekocht, neemt hij aan, elk jaar. Hoe is daar het inkoopbeleid? Is daar C voldoende? Is voldoende voldoende? Of het best haalbare?

De heer Vermeulen neemt het de wethouder niet al te zwaar kwalijk, maar hij heeft nog een vraag van hem gemist. Hij zal hem herhalen. Het gaat over de duurzaamheidsessies, die onder DIOR vallen. Zijn vraag daarbij was of de opbrengsten van deze sessies expliciet opgenomen kunnen worden in de beleidsvoorstellen. De suggestie van D66 is in de paragraaf over duurzaamheid.

Als wethouder Abee de heer Vermeulen goed begrijpt, dan vraagt hij of de opbrengsten inzichtelijk gemaakt worden. Dat zal het college zeker doen. De vraag is dan wat er met die opbrengsten gedaan wordt. Of het ten goede komt aan duurzaamheid of dat het in de algemene dienst wordt terug genomen, omdat er immers ook in geïnvesteerd wordt. Dat zal zoveel mogelijk op projectniveau bekeken worden. Als er een investering gedaan wordt, dan zal dat de bezuiniging zijn. Dit is ook goed voor draagvlak. Steeds laten zien: dit wordt geïnvesteerd en dit levert het op in duurzaamheid, maar eventueel ook in gelden. Door het gedoe met de pen, heeft hij de essentie van de vraag van de heer Duk enigszins gemist. De heer Duk vroeg hoe nu het inkoopbeleid was van straatverlichting. Is dat het goedkoopst mogelijk binnen de norm? Of het best haalbare, het goedkoopst over de hele levensduur? Wethouder Abee denkt dat die vraag niet 1,2,3 te beantwoorden is. De doelstelling is dat de gemeente een duurzame gemeente wordt met goed materiaal, dat er apparatuur aangeschaft wordt, die niet alleen voldoet aan de technische levensduur, maar ook aan de andere levensduur. Dan is het niet zo met een schaarstje te knippen, dan de ene keer het goedkoopst genomen wordt. Het college wil op een verantwoorde manier materiaal aanschaffen, die op een goede manier mee gaat, die ook in de buitenruimte fraai genoeg is. Men kan ook kiezen voor de meest simpele armaturen. De zwart/wit stelling, alsof het die keuze is, die is in de praktijk wat complexer. Men wil een goede duurzaamheid. Het kan niet zo zijn, dat er nu nog dingen aangeschaft worden, die niet op een verantwoorde manier fors boven de streep duurzaam zijn. Er zal altijd een afweging zijn tussen kwaliteit en geld. Als het goedkoper kan, zal men dit zeker doen, maar niet ten koste van de doelstellingen op duurzaamheid of ethische kanten. Dank u wel.

5.c Voortgangsrapportage 2018 uitvoeringsmaatregelen Woonvisie Lansingerland 2015-2020

De heer Meester vindt het een goede zaak, dat dit onderwerp regelmatig op de agenda van de raad en commissies staat, in ieder geval het wonen, want dat is een belangrijk onderwerp. De vorige keer had de raad nog niet de cijfers, die 3B Wonen heeft gepresenteerd. Daaruit is duidelijk geworden, dat de wachttijden en de slagingspercentages nog niet zo goed zijn, dat men op de lauweren kan gaan rusten. Er is dus nog werk aan de winkel. Van het college heeft hij wat cijfers gekregen, die in ieder geval wat meer inzicht geven in de productie over de achterliggende periode. Dat is nog belangrijker, wat er gerealiseerd is dan wat de plannen zijn. Maar het lijkt erop, dat het wat ver weg raakt van de doelen. Vorig jaar zijn er heel weinig woningen opgeleverd. Dat is op zich wel begrijpelijk, gezien de krapte in personeel en materiaal in de bouw na de crisis. Maar het blijft een klein aantal van ongeveer 191. Het blijkt dat het aandeel sociale huur minder is dan 10%. Zo komt het toch niet aan de beoogde 20%; het raakt er verder van af. Hoe dit zich in de komende tijd gaat ontwikkelen, dat blijft nog onduidelijk, want de vraag van L3B m.b.t. de verdeling van de 527 bouwaanvragen kon niet worden beantwoord. Dat geeft toch een gevoel van onzekerheid over hoe goed de gemeente of het college in staat is om te sturen op het behalen van de doelen. Hij heeft al vaker gezegd, dat L3B de doelen op dit punt van het coalitieakkoord vooralsnog wel overeind houden. Hij zou graag de wethouder willen uitnodigen om haar visie te geven op de sturing, wat zij daaraan kan doen en welk effect daarvan verwacht mag worden. Verder is L3B ook erg benieuwd hoe het gaat met het tegengaan van het scheef wonen. Hij brengt even in herinnering dat in 2015 bij de behandeling van de begroting 2016 met ruime meerderheid een motie is aangenomen die het college opwekte om juist aandacht te geven aan U11 en U12. De aantallen, die genoemd zijn bij de maatregelen, vindt L3B nog niet indrukwekkend. L3B heeft nog niet het idee dat het echt opschiet met het tegen gaan van scheef wonen. L3B hoort ook graag van de wethouder hoe zij tegen dit onderwerp aan kijkt. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartová is blij dat de heer Meester al de vragen heeft gesteld of heeft aangegeven dat de fractie van L3B zich zorgen maakt over de aangestipte ontwikkelingen. GL is ook bezorgd, voornamelijk over het bereiken van de doelen m.b.t. de sociale woningvoorraad. In die zin voegt ze zich bij de heer Meester v.w.b. de vraag aan de wethouder: welke maatregelen gaan nu op korte termijn genomen worden? Ze was aanwezig bij de presentatie van 3B Wonen, waar gezamenlijk werd geroepen over de rol van een bouwregisseur, die wellicht actief dit dossier kan oppakken en helpen om echt aan de slag te gaan. De directeur / bestuurder van 3B Wonen had aangegeven dat nu het moment is om te beginnen, want anders bereikt men het gestelde percentage niet. Er is extra moeite nodig om aan de gang te gaan. Verder was ze heel dankbaar dat L3B vragen had gesteld, omdat dat in combinatie met de brief wat meer inzicht geeft. Ze zou willen vragen om de volgende rapportage in de vorm van beantwoording van de vragen, want dat geeft echt een beetje houvast. Dus met concrete aantallen, concrete type woningen, wat is er de afgelopen gebouwd, waar kan op gerekend worden.

De heer Xhemaili zegt dat de PvdA de woorden van GL en L3B onderschrijft. De PvdA uit ook zorgen inzake woningbouw, dat het te langzaam gaat, niet divers en niet sociaal genoeg. Hij gaat een paar punten langs. Hij begint met U8. Wat kan het college doen om het aantrekkelijker te maken, zodat er wel sneller wordt gebouwd in Lansingerland. Al jaren hoort men dat er te weinig mankracht is door de crisis, te weinig middelen. Hij kan zich voorstellen, dat de gemeente daarin beleid kan maken om het

wel voor elkaar te krijgen, om te concurreren met andere gemeenten om de ontwikkelaars hier naar toe te halen. Hij wil de wethouder vragen: wat kan zij daarin doen? Hoe wil zij dat realiseren? Wat de PvdA betreft, is er te weinig politieke durf om wel een beetje vaart te zetten achter het bouwen. Daar moet nu wel verandering in komen, gezien de financiële situatie in Lansingerland. Het gaat gelukkig nu wel goed, dus een beetje politieke durf is niet slecht. U11 en U12 gaat hij combineren. Er wordt gesteld dat er de komende jaren meer wordt gebouwd voor starters. Is dat voor 1 jaar of 2 jaar, 3 jaar, 4 jaar? Dat is nog niet helemaal duidelijk. Kan de wethouder dat specificeren? GL benoemde het al. Bij het 3B Wonen debat heeft de wethouder 20% sociale huur los gelaten. Dat vindt de PvdA echt zeer jammer. Hij hoopt, dat hier ooit verandering in gaat komen. Zijn sociaal democratische hart begint hiervan te huilen. Het is heel belangrijk, dat Lansingerland een diverse gemeente is, dus ook met sociale bouw, zowel sociale koop als sociale huur. U26. Er staat: indien zich kansen voordoen, deze benut zullen worden. Naar zijn mening werkt dat zo niet, want kansen moet zelf gecreëerd worden. Wachten op kansen kan heel lang duren. Als de gemeente niet zelf de kansen creëren, dan komt men er niet. Zijn vraag is: kan de wethouder de kansen zelf creëren i.p.v. ze afwachten en achterover leunen? Ze heeft de bevoegdheid om dat te doen. In U26 wordt heel veel geschreven over Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek. Hoe zit dat in Bleiswijk? In Bleiswijk is ook genoeg ruimte en groen wat schreeuwt om bebouwd te worden. Zijn er al plannen? Kan op korte termijn iets verwacht worden? Dank u wel. De heer Dieleman merkt op, dat over dit laatste vandaag een brief op AtWork stond.

De heer Dieleman heeft een drietal opmerkingen, misschien een beetje als losse flodders, maar dat komt door de verschillende uitvoeringsmaatregelen die erin staan. Als het gaat om burgerparticipatie is er een succesvolle pilot in de vogelbuurt gezien. Hij fietst er regelmatig langs en er staat een heel groot bord, dat er nu echt dingen gedaan gaan worden. Dat vindt hij echt super tof. De vraag is of dat ook in andere buurten gedaan wordt. Het is een pilot en meestal wordt een pilot, als die succesvol is, vervolgd. Daar is hij dus benieuwd naar. Het time-out huis, dat is niet gelukt. Als er geen vraag naar is, kan dat natuurlijk gebeuren. Hij is wel benieuwd waarom dat niet gelukt is, want hij ziet wel dat door problematiek bij scheiding of andere redenen waardoor mensen niet meer thuis kunnen worden, dat het wel heel handig is als er een huis is waar ze tijdelijk kunnen verblijven. Waarom is het uitvoeringsplan niet gelukt? Tot slot, wat hem zorgen baart is dat het de afgelopen jaren niet gelukt is om de 400 woningen te bouwen, die ooit voor ieder jaar als doel zijn gesteld. Zeker in deze regio, waar een grote behoefte is aan woningen. Afgelopen week is er een alliantie gesloten tussen provincie, rijk en een aantal gemeenten in de regio, waarbij Wilderszijde aangewezen wordt als versnellingslocatie. Dat laat duidelijk zien, dat er een enorme behoefte is in deze regio aan meer woningen. Het lukt de gemeente niet, als één van de groeigemeenten in deze regio, om die 400 woningen per jaar te bouwen. Daar heeft men al van alles over gehoord. Er zou te weinig materiaal beschikbaar zijn, te weinig capaciteit bij aannemers, verschillende redenen. Wat gaat het college eraan doen om de komende tijd te proberen om die aantallen toch te halen? En misschien wel wat meer, gezien de grote behoefte. Dan is die 400 echt geen hard getal; een getal waar de CU liever boven dan onder zit. Dank u wel.

De heer Kampinga wil er geen discussie over de woningmarkt van maken. Hij wil nog even reageren op de bijeenkomst bij 3B Wonen. Hem is daarvan bijgebleven, en dat is ook goed vertolkt in de Heraut, dat ook 3B Wonen zegt, dat die 1.020 sociale woningen samen met de gemeente bepaald zijn. Maar de afgelopen twee jaar heeft men niets voor elkaar kunnen krijgen. Het gaat meer om: aan de slag, dan dat de aantallen omhoog moeten. De aantallen betreft een wens. Mevrouw Citterbartová reageert op de heer Kampinga, omdat hij naar haar kijkt. Haar bedoeling was een bouwregisseur, die daar een beetje vaart in krijgt. De heer Kampinga kan zijn ogen niet van haar afhouden. Iedereen refereert naar die 400 woningen, bij U8, dat die nu niet gehaald worden. Vorig jaar niet, dit jaar niet. En nu gaat hij iets zeggen wat misschien heel raar over komt. Bijna gaat hij denken aan een anticyclisch beleid. Dat hoort hij ook bij professor Boelhouwer. Men zou verwachten dat in de slechte tijden juist gebouwd wordt. Dat is in allerlei opzichten goed. Ook anticyclisch voor de economie. Maar dat gebeurt niet. In de crisis is ook veel te weinig gebouwd. Zou men niet eigenlijk een soort buffer moeten hebben, als er een schip met geld komt, om ook in de slechte tijden geforceerd te zorgen dat die bouw door gaat? Niet alleen sociaal, maar in het algemeen de bouw. Dat is één punt. Dan waar de heer Dieleman ook al naar refereerde. Hij dacht dat het de woondeal heette. Ook op ministerieel niveau, provinciaal niveau, iedereen zegt: jongens, we gaan nu, hoe dan ook, aan de slag. Hij mag hopen, dat dat nu ook gebeurt. Regeltjes weg halen, procedures vereenvoudigen. Misschien ook tijdelijke of flexwoningen, die worden ook genoemd. Alle hens aan dek, want iedereen wil graag een fatsoenlijk dak boven zijn hoofd. Tot slot. Bij U30 staat dat in 2015/16 het vraagstuk huisvesting arbeidsmigranten in Lansingerland beleidsmatig vorm gegeven gaat worden. Inmiddels is het 2019. Waarom heeft er al die jaren zo weinig plaats gevonden? Maar goed, dat is verleden tijd. Maar vanochtend las hij ook nog, dat een agendavoorstel is verschoven naar Q3. Waar gaat het dan over? September? Hij hoopt, dat het vraagstuk huisvesting arbeidsmigranten zo snel mogelijk op de agenda komt. Dank u wel.

De heer Van Harn merkt op, dat er al diverse dingen gezegd zijn, dus die zal hij niet allemaal herhalen. Het baart het CDA ook zorgen dat die 400 woningen niet gehaald worden. Hiervan schrijft het college dat er vertrouwen is om het gemiddelde van 400 woningen per jaar wel te halen. Waar is dit vertrouwen op gebaseerd? Hoe denkt het college dat te doen? Binnen hoeveel jaar denkt het college het gemiddelde van 400 woningen weer gerealiseerd te hebben? Dan nog een korte andere vraag. Bij U17, over de blijvers regeling. Hoe wordt hier actief over gecommuniceerd naar de doelgroep? Er is wel een regeling, maar hij vraagt zich af of de doelgroep deze ook kent. Dank u wel.

De heer Jumelet merkt op, dat er al heel veel gras gemaaid is, dus in die zin zal hij ook niet in herhaling vallen. Toch een aantal opmerkingen. Toch weer over die 400 woningen. Het argument is continu: tekort aan menskracht en materieel. Hij gaat langzamerhand een beetje twijfelen aan die argumentatie, want landelijk is het aantal bouwvergunningen gedaald. Daar had ook Peter Boelhouwer het over bij 3B Wonen. Dan zou men denken, dat die hele bouwwereld weer op gang komt na zoveel jaren bouwcrisis, dus er moeten toch ergens oplossingen zitten. Of spelen hier in de gemeente andere zaken, waardoor die woningen inderdaad niet van de grond komen, gemiddeld per jaar? Hij gelooft langzamerhand niet meer dat die twee argumenten de hoofdargumenten zijn. De vraag is dan: wat zijn ze dan wel? WIJ had een vraag, die al door GL is aangegeven. In het debat bij 3B Wonen is die bouwregisseur aan de orde gekomen. WIJ steunt dat van harte, want 3B Wonen zou de komende 2 jaar snel van start willen met een aantal dingen. Maar in de wandelgangen is te horen, dat het niet altijd een begaanbare weg is voor hen om tot planontwikkeling of tot uitvoering te komen. Dan moet wellicht de hand in eigen boezem gestoken worden. Dan zou zo'n bouwregisseur de gemeente, 3B Wonen en wellicht anderen kunnen helpen om in ieder geval van de kant te komen en wat tempo te maken. Graag een reactie van de wethouder op de bouwregisseur-gedachte. U19, de sociale huurwoningen, die toewijzing aan de doelgroep. Ja, meneer Meester gaf het al aan. WIJ is ook wel geschrokken van het aantal reacties op een huurwoning in Lansingerland in vergelijking met de regio. Ook de wachttijd. Dat zijn toch wel tekenen, wellicht dat Lansingerland een populaire gemeente is, maar anderzijds dat de gemeente toch wel wat achterloopt als het gaat om het aanbod. Hij is geen econoom, maar hij begrijpt dat als vraag en aanbod in disbalans is, dit leidt tot langere wachttijden en meer mensen die reageren. Tot slot nog iets over de arbeidsmigranten. Hier ging het over bij een beeldvormingsavond recent. Eens met de heer Kampinga, wellicht ligt dat niet bij het college maar bij de agendacommissie, dat langzamerhand toch wel een klein beetje tempo gemaakt gaat worden als het gaat om dit onderwerp. Na de beeldvormingsavond had hij het gevoel, dat de partijen die om tafel zaten het toch wel redelijk met elkaar eens waren als het gaat om dit onderwerp. Dan vraagt hij zich af waar het aan ligt dat het niet van de grond komt. Misschien kan de wethouder daar ook nog iets over zeggen. Dank u wel.

De heer Van der Stad merkt op, dat e.e.a. al door diverse partijen gemeld is, o.a. over sociale woningbouw waar D66 zich bij wil aansluiten. Ook de vraag van de heer Van Harn m.b.t. U8, waar het vertrouwen, waar de aantallen vandaan komen. Die vraag had D66 ook. Voortgaand op die vraag: D66 kijkt ook naar starterswoningen. Hoeveel woningen wil men realiseren binnen welke periode? Niet iets algemeen als: de komende jaren worden er voor starters huur- en koopwoningen gebouwd. Hoeveel was men van plan te bouwen in 2015? Hoeveel zijn er gerealiseerd? Waar ligt het dan aan? Welke maatregelen kan men nemen om er meer te realiseren? Wat is daar voor nodig? Indien dat nu niet mogelijk is, wil D66 hier betere afspraken over maken bij de actualisatie van de woonvisie. Dan nog 2 andere punten. Bij U2a citeert hij: waar mogelijk worden duurzaamheidsmaatregelen genomen in diverse woningbouwprojecten. Dat is op zich vrij algemeen geformuleerd. De stand van zaken eronder is zo mogelijk nog vager. 2050 van aardgas af en CO2-neutraal, klimaatadaptief. In de uitvoeringsplannen van de visie duurzaam Lansingerland moet dit echt smarter worden gemaakt. U6: extra aandacht voor de unique sellingpoints van de gemeente. Dit komt terug in het strategische citymarketingsplan in 2019. Hij is benieuwd wanneer dat tegemoet kan worden gezien.

Wethouder Arends legt uit, dat de commissie de stand van zaken voor zich heeft liggen, wat jaarlijks wordt gedaan. Wat zijn de plannen, wat zijn de resultaten daarvan? Dus niet: wat zijn de plannen voor de toekomst, maar vooral: wat is gedaan in 2018. De raad heeft een update gekregen over de stand van zaken over al de U'tjes in de woonvisie. De urgentie hoort de wethouder van de commissie en is ook binnen het college. Er is niet voor niets een sterke ambitie om te groeien, om veel woningen toe te voegen en daarin de ambitie te hebben om 400 woningen jaarlijks toe te voegen aan de voorraad. Dat is natuurlijk de totale voorraad. Er zit een percentage in van sociaal, maar ook de andere typen woningen zijn erin meegenomen. Ze gaat hier eerst op in. Hoe kan dat nou, dat die 400 woningen niet gehaald worden? Daar hebben ze het eerder met elkaar over gehad. Ze heeft toen ook uitgelegd wat de belemmerende factoren zijn. Zit daar een sturingsmechanisme in vanuit het college? Of zit dat vooral in de markt? Eerder is aangegeven, dat er een aantal oorzaken zijn, zoals materiaal, krapte op de arbeidsmarkt, personeel bij aannemingsbedrijven, de opgave duurzaamheid, soms ook bestemmingsplannen, waar verweer tegen wordt gedaan, waardoor dingen uitlopen. Dus daarin wordt

niet het aantal gehaald. De grote opgaven, die de gemeente gehad heeft, zijn Meerpolder en Parkzoom. Die zijn nagenoeg klaar. De andere twee uitleglocaties zijn Westpolder en Wilderszijde. Het kan dan zomaar zijn, dat er jaren meegemaakt worden, dat er 600 woningen opgeleverd gaan worden. Gevraagd wordt hoe ze de aankomende periode ziet met gemiddeld 400 per jaar. In 2018 zijn ruim 500 vergunningen afgegeven voor woningbouw. Het is aan de markt om dat in te vullen. Het college heeft het zelf actief in de woondeal ingebracht. Het rijk en de provincie weten dat hier een grote ontwikkelopgave ligt, die een verantwoordelijkheid neemt voor de verstedelijking. Het toevoegen van veel woningen. Neem dat in dit gebied mee als een versnelling. Daarmee laat het college ook de urgentie zien, die de raad mee geeft m.b.t. het versneld bouwen. Hierover is ook een goed gesprek geweest met 3B Wonen. De heer Dieleman vraagt of de wethouder iets concreter kan toelichten wat zo'n versnelling in het kader van de woondeal betekent. Of is het te vroeg om daar nu al een antwoord op te geven? Wethouder Arends zegt dat het nog te vroeg is om het concreet te maken. Men zou kunnen denken aan, dat de provincie de beoordeling van bestemmingsplannen versnelt. Of dat zij financiële middelen geven. Maar nu kan ze nog niet concreet zeggen wat dat voor dit gebied zou betekenen. Het college heeft het aangemerkt als een belangrijke ontwikkelopgave, hier met een grote wijk. Het college wil daarin versnelling en daarbij wil het college ondersteuning van de provincie en het rijk willen hebben. Dus als het gaat over belemmerende factoren m.b.t. 400 woningen, dan zit er niks bij de gemeente om dat eventueel tegen te houden of anderszins. De heer Vermeulen hoort de wethouder spreken over het betrekken van de provincie en daarin urgentie creëren. Twee argumenten die de wethouder eerder aanhaalde, wat belemmeringen zijn voor het realiseren van de woonopgave, zijn arbeid en materialen. Hij hoort weinig over hoe die belemmeringen weg genomen kunnen worden. Wethouder Arends zegt dat dit de belemmeringen in de markt zijn. Er is een bespreking geweest met Bouwend Nederland; zij zijn onderdeel van de woondeal. Zij maken zich ook daar hard voor, om snel woningen toe te voegen. Het gaat om 230.000 tot 240.000 woningen. Ze heeft ook Bouwend Nederland erop aangesproken, dat ze wel zeggen dat er snel gebouwd moet worden, en de provincie zegt dat ook, maar zij zijn degenen die materiaal en personeel moeten leveren. Bij de gemeente ligt er niets in de weg voor een vertraging. Nee, de gemeente zet alle zeilen bij. Alle plannen liggen klaar om te starten of zijn al gestart. Dat even rondom de urgentie die de commissie voelt, die de wethouder voelt. Daar waar invloed uitgeoefend kan worden, wordt deze aangekaart om een versnelling aan te gaan. De wethouder gaat even de vragen af. De heer Meester vroeg hoe scheef wonen tegen gegaan kan worden. De heer Meester neemt aan, dat de wethouder zijn vragen beantwoordt in de volgorde, waarin hij ze gesteld heeft. Bij het eerste punt ging het hem er meer om hoe gestuurd wordt op de verdeling over de verschillende categorieën, dan over het aantal. Daar heeft hij helaas nog geen antwoord op gekregen. Wethouder Arends vindt dat voor nu een heel technische vraag, over hoe de verdeling er nu precies uit ziet. Dat is nu wel uitzoekwerk. Er is behoefte aan een stand van zaken, maar ook m.b.t. de toekomst. Wat is de verdeling, wat zijn de plannen? N.a.v. de vorige besprekingen heeft ze met de ambtenaren afgestemd dat het zou helpen als de gemeenteraad en de commissie geïnformeerd gaat worden over wat de toekomstige plannen zijn, wat al besloten is, maar vooral ook wat er in de pijplijn zit. En wat is de typologie als het gaat om de verschillende projecten. Dat komt naar de raad toe, om een breed beeld te krijgen. De commissie stelt hier terecht vragen over en in eerdere fases is hier al besluitvorming over genomen, maar een compleet overzicht lijkt goed om de raad in brede zin te informeren over alle projecten en opgaven. De heer Meester wilde niet zijn technische vraag hier herhalen om die categorieën aan te geven. Het ging hem niet om het meten. Het ging hem om de sturing. Hoe stuurt de wethouder? Los van welke verhoudingen daarin zitten. Want daar maakte hij zich wat zorgen over. Sturen op de gewenste verdeling in de categorieën. Dank u wel. Wethouder Arends legt uit, dat dat voor een deel bij de raad zit. De keuze hoeveel procent sociaal en hoeveel procent in duurdere koop of duurdere huur. Voor Westpolder heeft de raad daar zelf een keuze in gemaakt. Straks in Wilderszijde komt dat voor. Daar wordt ook weer een keuze gemaakt. De raad zit ook zelf aan het stuur. Ook als het gaat over starterswoningen. De projecten die voorbij komen, de hoeveelheid starterswoningen die daarin komen. De raad maakt daar zelf een besluitvorming in. Overall, het hele beeld, wat staat er in de pijplijn, waar heeft de raad over besloten, wat zit er aan te komen, daarvan gaat de wethouder voorzien in een overzicht, zodat de raad daar goed in meegenomen wordt, welke keuzes er nog voor liggen en waarover de raad al besloten heeft. Over de typologie: als 3B Wonen een ontwikkeling maakt, gaan zij in hun omgeving kijken wat de vraag is, wat de behoefte is m.b.t. het type woningen. Zijn dat grondgebonden woningen, appartementen, voor senioren, laagbouw. Daar zit verschil in de behoefte, die er is. Op verschillende fronten wordt daar een afweging gemaakt en 3B Wonen als het gaat over sociale huurwoningen. Zij maken een afweging aan de hand van de behoefte van hun toekomstige huurders. Dan wil ze nog doorgaan op de vraag van de heer Meester hoe een goede doorstroom wordt gecreëerd. 3B Wonen heeft een doorstroom makelaar, die vooral heel effectief is op hoe mensen verleid kunnen worden voor een grotere woning als ze in een goedkope huurwoning zitten. Er zijn meerdere voorbeelden van om die doorstroming te voorzien. Gedacht kan worden aan de Notaris Kruytstraat. Dat men grote woningen achter laat. En de oude bibliotheek, daar zijn lage woningen voor senioren. Ook de Stander is er een voorbeeld van. De heer Kampinga noemt in het verlengde hiervan de middenhuur, waar ook uitgebreid over gesproken is. Die bieden ook

mogelijkheden. Wethouder Arends zegt dat dit klopt. Middenduur is een element hierin. De kwaliteit van de woningen van 3B Wonen hebben zo'n hoge kwaliteit, dat het ook minder aantrekkelijk is om die los te laten. Dus de komende periode wordt met 3B Wonen gekeken naar de nieuwe plannen hoe aantrekkelijk de woningen zijn. De doorstroom is een belemmerende rol daarin, juist doordat zij zulke mooie en kwalitatief hoge woningen aanbieden. De heer Meester wil toch maar even een interruptie hierop. In de afgelopen 4 jaar zijn er 51 huurwoningen in die categorie gebouwd, waar men de scheefwoners graag naartoe zou willen leiden. Dat is te weinig om echt zoden aan de dijk te zetten. De heer Jumelet had het er al over, dat het aanbod onvoldoende is. Wethouder Arends is het hiermee eens. De plannen liggen tussen de 5.000 en 7.000 woningen, waarbij een groot deel ook voor middeldure huur is. Ook een groot percentage voor het toevoegen van sociale woningen. Dus eens, de behoefte is groot om in Lansingerland te wonen. Het college wil hierin voorzien door het toevoegen van veel woningen. Mevrouw Citterbartová vraagt naar plannen op de korte termijn en de maatregelen. De wethouder heeft net gezegd, dat ze met een overzicht komt, waarmee de raad inzicht krijgt m.b.t. de plannen die al besloten zijn en die eraan komen, maar ook over de bouwregisseur. Het college heeft een bespreking gehad met 3B Wonen en dat is daar ook aan de orde gekomen. Het college gaat met hun verder in gesprek om samen met hun te kijken hoe het veel tastbaarder gemaakt kan worden, de plannen op korte termijn. Samen de handen ineen steken, hoe het snel gerealiseerd kan worden. Er is ook behoefte bij 3B Wonen om duidelijkheid daarin te krijgen, dus daar gaan ze mee aan de slag. Of dat in de vorm is van een bouwregisseur of met de projectleiders die daar al bezig zijn, maar het gaat erom om een duidelijk beeld, ook naar de raad, te krijgen, maar ook naar 3B Wonen m.b.t. hoe dat er concreet uitziet de aankomende periode. De heer Jumelet vraagt of de wethouder de urgentie voelt, die uitgesproken wordt door 3B Wonen als het gaat om de komende 2 jaar. Door 3B Wonen zijn expliciet uitspraken gedaan, wil men niet te ver achterop raken. Hij hoort dat de wethouder in gesprek gaat, maar hij hoort bij haar nog niet de urgentie van: we moeten hier zo snel mogelijk tot iets komen, zodat we van de kant kunnen. Wethouder Arends geeft hierbij de urgentie aan. Ze zijn heel goed met elkaar in gesprek. Ook de versnelling op Wilderszijde. En ook een verantwoordelijkheid nemen in de regio met het toevoegen van heel veel woningen. Snelheid is daarbij nodig, maar nogmaals, er zit maar een klein deel van de beïnvloeding bij de gemeente, want het ligt vooral in de markt. Waar een bestemmingsplan vast gesteld wordt, is het aan de bouwer, die daadwerkelijk Meerpolder bouwt of daadwerkelijk Parkzoom bouwt. De heer Jumelet benadrukt, dat de bouwregisseur met name bedoeld is om 3B Wonen in staat te stellen om haar plannen verder te brengen dan ze wellicht nu komen. Ze ondervinden toch wel een soort bureaucratie, terwijl ze tempo willen maken. Het is haast een mediator tussen 3B Wonen en de gemeente, zodat ze toch wel wat sneller in staat zijn om te gaan bouwen als 3B Wonen. Die behoefte, en dan kijkt hij even met een schuin oog naar GL, is met name uitgesproken op de middag met 3B Wonen. Wethouder Arends vult aan, dat die behoefte de dag erna ook uitgesproken is. Het college is op bezoek geweest bij 3B Wonen en 3B Wonen is hier op bezoek geweest. Gezegd is dat gekeken wordt naar de plannen die in de pijplijn liggen en hoe de versnelling aangegaan kan worden. Voor 3B is de urgentie daar waar het gaat om investeringsmogelijkheden, om die tastbaar om te zetten in plannen. Dat schetste de wethouder net, dat daar de handen ineen geslagen worden. Die zijn er al, want men is bezig met de vervolgprestatieafspraken. Dat wordt dit jaar ondertekend met elkaar, wat onderdeel van de woonvisie is natuurlijk. Dus men is volop samen met elkaar bezig en dat komt ook naar de raad toe. De voorzitter hoort over versnelling praten. Het wordt een heel lange termijn op deze manier. Wil de wethouder afronden? De heer Kampinga hoort dat er wordt ingezoomd op het woord regisseur. In de woondeal worden andere typen ambtenaren genoemd, die wel goed ervoor kunnen zorgen, dat dingen gebeuren. Dat zijn geen regisseurs, ze heten anders. Wethouder Arends wil wel afronden, maar de voorzitter geeft ruimte voor alle interrupties. Ze wil wel haar verantwoordelijkheid nemen om antwoord te geven op alle interrupties. De voorzitter wil dat ze in staccato de openstaande vragen beantwoordt. Hij vraagt de commissie om terughoudend te zijn met interrupties. Wethouder Arends had nog een vraag over Bleiswijk, daar liggen gronden. In de vorige commissie heeft ze aangegeven, dat ze bezig is met een behoefteonderzoek. Dat start deze week. Alle inwoners van Bleiswijk krijgen hier een uitnodiging voor en dan zal onderzocht worden wat de woonvraag in Bleiswijk is. En passen de gronden die er zijn? En hoe groot is de vraag en welke typologie? Daar zijn ze op dit moment mee bezig. Pilot vogelbuurt. Goede pilot, hartstikke leuk, zeker handig om voor een ander project in te zetten. Dat was n.a.v. de vraag van de CU. Het time-out huis. Op dit moment is er onvoldoende behoefte aan. Eén inwoner is al terug, in de andere woning woont nog iemand. Mocht er behoefte blijven, kan het alsnog benut worden. Maar als het niet gebruikt wordt, is het ook zonde om twee woningen uit de sociale voorraad te houden. Dat is de overweging om het te stoppen. Over de arbeidsmigranten was een hartstikke goede beeldvorming. Inderdaad, het is verplaatst naar het derde kwartaal, maar dat neemt niet weg hoe belangrijk dit onderwerp is voor de economie. Ook de beeldvorming, hoe iedereen daarin heeft gezeten. In die zin staat de wethouder er ook helemaal achter om het als besprekingspunt, ook het beleid waar men mee bezig is, om dat met de raad te gaan bespreken. Ze denkt dat ze hiermee alles heeft gehad en anders komt dat in de tweede termijn. De heer Kampinga heeft het idee in het midden gegooid, dat men anticyclische middelen zou moeten hebben. Een buffer, hoe men het noemen wilt. De voorzitter wil naar de tweede

termijn. De heer Kampinga had die vraag al gesteld. Wethouder Arends legt uit, dat er 100% planvoorraad was, maar het rijk en de provincie geven aan, dat het naar 130% mag. Er mogen al ruimere plannen gemaakt worden, omdat vaak niet die 100% gerealiseerd wordt. Anticyclisch, ja, middelen, dat is natuurlijk een goede vraag, maar daar heeft ze nu geen kant-en-klaar antwoord op of hoe het college daarin staat. Ze kan hem dus nu niet voorzien van een antwoord waar het hele college in staat.

Tweede termijn

De heer Meester heeft eerst een opmerking over het anticyclische beleid van de heer Kampinga. Hij is blijkbaar een Kensiaan. Voor politici is het echter heel moeilijk om te sparen, ze geven het geld uit, dus het lukt helaas nooit. Hij denkt dat de wethouder met de goede intentie de dingen doet, alleen is hij nog niet helemaal gelukkig met de realisatie en de wijze waarop zij het formuleert. Hij wil dit zeggen: hij zal net zo vasthoudend zijn als Cato die de overwinning op de Carthagers elke keer onder de aandacht bracht. Die heeft succes gehad, dus men zal dat hier ook proberen. Dank u wel.

Mevrouw Citterbarto heeft niet het gevoel dat de commissie zoveel antwoorden heeft gekregen. Wel heeft ze twee toezeggingen gehoord. Voor de zomer krijgt de raad nog een overzicht met aantallen en typen woningen, die gerealiseerd zijn en die gepland zijn. En ook uitsluitel over een eventuele bouwregisseur of wie dan ook, die een beetje vaart zal geven aan het uitvoeren van de doelen. Dank u wel.

De heer Xhemaili denkt dat zijn vragen in het algemeen wel goed zijn beantwoord. Toch heeft hij nog één vraag. Wat kan het college doen om het alsnog aantrekkelijker te maken om hier wel sneller te bouwen? Die vraag is naar zijn mening nog niet beantwoord. Wat kan het college nog meer doen?

De heer Jumelet heeft er een artikel bij gezocht, eind vorig jaar van Peter Boelhouwer. Hij geeft het aftoppen van het aantal bouwvergunningen in 2018 aan. Hij zegt dat er met name gebrek is aan geschikte locaties waar echt gebouwd kan worden. Als die opmerking even gelegd wordt op de zaak, zoals het door het college is aangegeven m.b.t. U8, materialen en menskracht, dan is dat beperkt qua oorzaak. Hij is op zoek naar waar de gemeente, en dat bedoelt hij positief, ervoor kan zorgen dat het vliegwiel weer een beetje op gang komt en dat die 400 woningen daadwerkelijk gehaald gaan worden. Natuurlijk, er komen grote bouwlocaties, maar er is nu weer een hoogconjunctuur als het gaat om woningverkoop. Toch is het bijzonder, dat grote locaties nog niet bebouwd zijn hier in Lansingerland. Als er straks gebouwd gaat worden, laat men wellicht de hoogconjunctuur achter zich. De heer Kampinga meent 3B Wonen te hebben horen zeggen, dat er best een aantal kant-en-klare locaties zijn. Ze benoemde niet echt de oorzaken, maar op de één of andere manier gebeurt er gewoon niets. Er zijn plekken en locaties. De heer Jumelet is blij met deze interruptie, want daarmee bevestigt hij de behoefte bijvoorbeeld aan een bouwregisseur. De heer Kampinga bevestigt dat het weleens te maken zou kunnen hebben met heipalen en gebrek aan bouwvakkers. Dat bedoelt hij. De heer Jumelet leest toch iets anders bij hoogleraar Peter Boelhouwer. De vraag is: hoe kan de gemeente ervoor zorgen, dat er een versnelling komt, zodat het mee kan op de golven van de hoogconjunctuur om echt die 400 of meer per jaar te realiseren. Kijk eens naar binnen, wat kan de gemeente zelf doen? Nog even over de arbeidsmigranten. Hij had gehoopt, dat de wethouder de partijen zo snel mogelijk rond de tafel nodigt. Net als bij duurzaamheid moet het soms vooruit lopen op visies. Wellicht is dit ook zo'n onderwerp. Hij geeft graag cadeau aan het college dat vooruit lopend op een visiestuk wellicht gekeken kan worden om op korte termijn met partijen om tafel te gaan, want de beeldvorming was positief. Dan kan gekeken worden of men tot een coalitie kan komen om zo snel mogelijk iets te realiseren. Misschien een uitnodiging aan de wethouder om te kijken of ze er wat mee kan.

De vraag van de heer Van Harn aan de wethouder was: waar is het vertrouwen op gebaseerd om de 400 woningen in de toekomst wel te realiseren? Hij denkt gehoord te hebben, dat ze heeft gezegd: als men wil versnellen is hulp nodig van het rijk en de provincie. Daar zou hij nog wel meer van willen horen. Dank u wel.

De heer Vermeulen wil zich graag aansluiten bij de woorden van het CDA. Hij had dezelfde vraag: waar is het vertrouwen op gebaseerd? Hij heeft geluisterd naar de partijen hier en naar de wethouder in de eerste termijn; hij denkt dat er behoefte is aan een puntsgewijze opsomming van de verschillende acties, die verwacht kunnen worden van de wethouder. Graag op een iets beter detailniveau dan alleen het aanstellen van een regisseur. Wat zijn de concrete punten, die daaruit voort kunnen komen?

Wethouder Arends heeft in de eerste termijn aangegeven, dat het gaat helpen als ze de raad een overzicht geeft. Wat is al besloten en wat komt eraan in de pijplijn? Dat gaat helpen, heel concreet, bij wat de plannen zijn, die voor liggen. Over de versnelling worden nog veel vragen gesteld. Westpolder is

bestemd, dat loopt, daar wordt alles gebouwd. De andere versnelling is de grootste ontwikkelopgave: Wilderszijde. In de woondeal is daarvoor aangegeven, dat het college die versnelling wil. Er is onlangs een sterke projectleider op gezet, die alle zeilen bij zet. De andere projectleider had een ernstig ongeluk gehad, wat vertraging gaf. Maar deze projectleider is volop bezig met alle ontwikkelpartijen, hij is bezig met een masterplan. De raad wordt er binnenkort in mee genomen, daarin is te zien wat de plannen zijn in het geheel op Wilderszijden m.b.t. aantallen woningen en wat de mogelijkheden zijn. Daar waar versnellingen gedaan kunnen worden, wordt dat gedaan en liggen er plannen. De wethouder kan echter niet zelf heipalen of personeel regelen. In die zin moet men erop vertrouwen, dat ze daar zal sturen waar ze dat kan doen. Gevraagd wordt waarom de wethouder het vertrouwen heeft, dat er toch 400 woningen komen? In 2018 zijn er meer dan 500 vergunningen afgegeven en ze hebben een jaar de tijd om te bouwen. In die zin zouden in 2019 tot begin 2020 die 500zoveel gebouwd kunnen worden. Met Wilderszijde wil men in 2020 starten, de eerste plannen en dat zal fasegewijs zijn. Daarbij is de hoop dat dit snel gaat met de aantallen. Net als de commissie staat de wethouder ook voor de urgentie van het snel toevoegen van woningen. Over de arbeidsmigranten, helemaal eens. Een prachtige bijeenkomst. De gemeente is vrijwel klaar met het beleid. Ze heeft begrepen, dat de agendacommissie heeft besloten dat het naar het derde kwartaal gaat. Maar eens, want iedereen zit helemaal in de goede modus van de urgentie. Ze is al aan tafel met de partners die ook aanwezig waren bij de beeldvormende avond. Het komt naar de raad, maar de agendacommissie heeft de raad iets meer ruimte gegeven, omdat het tweede kwartaal zo vol was en om in het derde kwartaal ook nog wat te doen te hebben. Ze heeft zo snel mogelijk alle vragen beantwoord. Dank u wel.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Vaststellen bestemmingsplan Chrysantenweg 42

De heer Jumelet kan kort zijn. Wat WIJ betreft, kan het een hamerstuk zijn. De voorzitter vindt hem kort voor zijn doen. Complimenten.

Ook voor de heer Dieleman kan het een hamerstuk zijn. Slechts één opmerking in het raadsvoorstel, die verwondering oproept. Er staat namelijk in, dat het grenst aan een verouderd glastuinbouwgebied. Hij vroeg zich af of er plannen zijn om in dat gebied het glastuinbouwgebied op te gaan doeken en om er wat anders van te gaan maken. Het lijkt of hiermee wordt voorgesorteerd op verdere ontwikkelingen in het gebied achter de Chrysantenweg en daar is de CU dan wel benieuwd naar.

Voor mevrouw Zwinkels kan het ook een hamerstuk zijn.

Wat de heer De Groot betreft ook een hamerstuk. Hij kon niet helemaal meer boven water krijgen of er, toen het de vorige keer hier was, veel gedoe over was of niet. Wel heeft hij een vraag omdat hij het niet zo goed begreep. Waarom wil deze inwoner dit? Het kost best wel veel geld om dit te doen. Het is een postzegelbestemmingsplan. Wat zijn de voordelen om er een burgerwoning van te maken? Over de nadelen zijn technische vragen gesteld. Die heeft hij gezien. Het zou kunnen zijn, dat ontwikkelingen niet meer mogelijk zijn. Waarom wil deze bewoner dit? Wat zijn planologisch de voordelen om dit te doen?

Ook voor de heer Duk is het een hamerstuk. Het is fijn om te zien, dat eindelijk de duurzaamheidsparagraaf ook op orde is.

Wethouder Arends merkt op, dat de eerste vraag niets met de bestemming te maken heeft, maar vooral met het gebied eromheen. Ze heeft begrepen, dat het niet toekomstbestendig is. Daar is nog geen andere bestemming voor. Er staat nu glastuinbouw. Ze zijn nu bezig met een verkenning van het Oostland, wethouder Abee is daar mee bezig. Dit is een gebied wat niet toekomstbestendig is. Het ligt ook qua afstand best ver weg. Het heeft geen belemmerende rol mocht er wel glastuinbouw blijven, want het heeft voldoende afstand. Wat is nou het voordeel voor deze meneer? Waarom wil deze meneer dat? De wethouder had diezelfde vraag. Wat is de reden? De adviseur van de eigenaar benadrukt naar de gemeente dat het een bewuste keuze is. Als het een bedrijf is met een bedrijfsbestemming en men wil iets doen aan de woning met de bank, dan is de vraag welke middelen er zijn. De WOZ op een bedrijf is anders dan op een woonbestemming. De reden had als enige grond dat de waarde van het pand op het bedrijfsp perceel minimaal is als onroerend goed voor wonen en een hogere WOZ waarde kent. De financiering door banken moet daarop afgestemd zijn. De bank eist dat eigenlijk ook. Hij gebruikt het niet als bedrijf. De paardenhouderij was een ambitie, maar dat is niet zo. Hij wil het bestemd krijgen voor de feitelijke situatie en dat past in dat gebied.

De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

6.b Verordening Woonruimtebemiddeling

De heer Vermeulen merkt op, dat de woningmarkt sowieso een regionale markt is. De meeste mensen verhuizen binnen de regio. Het is goed om te zien, dat de regio daarin gezamenlijk optrekt om zo op een eenduidige manier sociale huurwoningen en urgentie te kunnen toewijzen. Binnen dit framework is het ook mogelijk om met lokaal maatwerk specifieke doelgroepen van inwoners die urgentie toe te wijzen. Daar is D66 zeer blij mee. D66 vindt dat iedereen moet kunnen wonen in het gebied waar hij of zij wil. D66 kan positief adviseren over het voorstel om dit te verlengen met een jaar.

De heer Kampinga leest dat er wordt voorgesteld om het met een jaar te verlengen tot 1 juli 2020, vanwege het regioakkoord en het bod, wat nogal wat tijd geveerd heeft. Dat lijkt heel begrijpelijk. Hij komt nergens in de tekst tegen dat er wettelijke termijnen zijn, maar toch wordt er een jaar verlengd. Kennelijk mag dat. Misschien kan dat bevestigd worden. Verder worden een paar toch niet onbelangrijke verbeteringen doorgevoerd. Het verkorten van beslistermijnen bij onttrekking of splitsing. En dat het splitsen van woningen in grondgebonden woningen toegestaan gaat worden. Dat lijken hem alleen maar verbeteringen. Hij kijkt uit naar volgend jaar wanneer er een hele nieuwe verordening op tafel komt. Dank u wel.

De heer Van der Stelt vindt het op het eerste gezicht lijken op een technisch verhaal en dat is het ook wel grotendeels. En zeker om het nog een jaar te verlengen. Dat biedt wel de mogelijkheid om hier nog een wijziging in aan te brengen. Eén punt waar het CDA een beetje op zit te haperen en daar wil hij ook de reactie van de wethouder op vragen. Het betreft de rangorde en het regionaal aanbod instrument. Dat is gerelateerd aan de groepen woningzoekenden. Stel, iemand woont in Rotterdam en men wordt geconfronteerd met een kaalslag wat betreft sociale woningen. Men moet het huis uit en krijgt een urgentieverklaring om in een andere woning terecht te komen, dan zou het niet onredelijk zijn als die persoon in eerste instantie in Rotterdam voor herhuisvesting in aanmerking komt en niet zonder meer binnen de regiogrens. Hij wil dit maar even in het midden gooien en de opvatting van de wethouder hier op vragen.

Wat de heer Jumelet had het eigenlijk wel een hamerstuk kunnen zijn, maar de opmerking van zijn voorganger leidt toch even tot een opmerking. De vorige keer is gesproken over de solidariteitsgedachte gesproken binnen de regio. Dat is toch de basis ook voor deze verordening. Wellicht is het aardig als de heer Van der Stelt het woordje huurwoning vervangt door koopwoning: ik woon in Rotterdam, ik heb een koopwoning, ik heb geld te besteden, in Lansingerland worden er mooie grondgebonden woningen gebouwd voor 4 of 5 ton. Dan ben ik van harte welkom in Lansingerland. Misschien is het de overweging voor het CDA om daar ook eens naar te kijken. De heer Van der Stelt kan hem niet helemaal volgen. Hij heeft het over sociale woningbouw en een woning van 4 of 5 ton. De heer Jumelet legt uit, dat de gemeente met graagte mensen uit de regio binnen haalt als het gaat om de verkoop van koopwoningen. Als het gaat om sociale woningbouw dan wil men ineens een heel ander regime hanteren van: blijf dan toch maar in Rotterdam of elders. Wat WIJ betreft, is iedereen gelijk en iedereen van harte welkom. De solidariteitsgedachte is niet afhankelijk van geld, maar geldt voor iedereen in deze regio.

De heer Meester sluit zich aan bij de heer Van der Stelt en de heer Vermeulen, dat het toch wel belangrijk is dat ervoor gezorgd wordt dat de eigen inwoners, als ze dat willen, hier in Lansingerland iets kunnen vinden. Daar voorziet de verordening in. Hij bedankt de wethouder en haar ambtenaren voor het feit ze hem daarop attendeerden. Wel een punt is dat de voorrang gemaximeerd is op 25%. Dat is een maximum en geen minimum. Hij zou graag zien dat in de nieuwe versie van de verordening duidelijk staat dat de lijn die in het coalitieakkoord ook is aangegeven t.a.v. de zorg voor de eigen inwoners wordt gevolgd. En dat niet de lijn gevolgd wordt waarbij men niet zou willen dat sociaal zwakkeren in Lansingerland zouden kunnen komen, want dan sluit hij zich toch aan bij de heer Jumelet. De gemeente moet er wel voor zorgen dat de eigen inwoners niet ergens anders naartoe hoeven. Misschien dat de verordening van Amsterdam nog wat inspiratie kan geven, de nieuwe verordening. Waar het L3B om gaat, is dat bij de update van de verordening de wethouder daar goed op let. Dank u wel.

Mevrouw Citterbartová heeft op zich geen probleem met dit voorstel. Het kan wat GL betreft naar de raad als hamerstuk. Wel heeft ze een vraag over de splitsing van woningen. Er wordt een nieuwe mogelijkheid gecreëerd om niet alleen in appartementen te splitsen, maar ook in twee grondgebonden woningen. Dat betekent logischerwijs dat woningen kleiner worden. Ze is benieuwd naar de reden en het doel van deze maatregel, want in het raadsvoorstel staat hier niets over. Het zou zomaar kunnen zijn, dat deze wijziging betekent dat het doorgevoerd wordt omdat er schaarste is aan dit type woningen. Is dat zo? Kleinere huizen zijn goedkoper. Is het daarom een slimme maatregel om het aantal sociaal

bereikbare woningen te verhogen? Heeft het te maken met het aanbod aan de woonregio? Het splitsen van grondgebonden woningen, eengezinswoningen, betekent dit dat er in een wijk meer drukte ontstaat? Is daar onderzoek naar gedaan? Is er zicht op het aantal woningen die door deze manier kunnen ontstaan? Dat was het eigenlijk. De achtergrond van deze maatregel. Heeft men concreet zicht op wat het gaat opleveren?

De heer Xhemaili vindt het goed dat er nauw wordt samen gewerkt en dat de samenwerking wordt opgezocht. Wat de PvdA betreft, moet niet alleen gekeken worden naar de eigen inwoners, maar regiobreed moet men toegang hebben tot Lansingerland. Ook sociale huiszoekenden. Hij heeft een vraag met een tweetal splitsingen, die aansluiten bij mevrouw Citterbartová. Hij zou willen weten wat de precieze reden is voor de actualisatie op blz.1 de twee bullets. Over een kortere beslistermijn en over het kunnen splitsen van 1 woning in 2 grondgebonden woningen. Dus in aansluiting op mevrouw Citterbartová. Hoe het zit en waarom. Hij kan zich voorstellen dat als dit gebeurt er wel meer sociale huurwoningen bij komen of toegankelijk kunnen zijn voor andere inwoners. Dank u wel.

Wat de heer Dieleman betreft kan het als hamerstuk naar de gemeenteraad. Hij ziet uit naar een wat grondiger herziening volgend jaar.

Wethouder Arends heeft de vraag gekregen of het verlengd mag worden met een jaar. Ja, dat mag. Het is ook nodig, want anders is er geen en dan kan men niet bemiddelen. Het is ook wel echt nodig, dat die 13 gemeenten het verlengen. Daarna wil men goed evalueren met elkaar. Het komt naar de raad wat daarin belangrijk is en wat eventueel de wijzigingen zijn voor de nieuwe verordening. Veel vragen over hoe het zit met de rangorde. In hoeverre kan de gemeente iets doen juist voor inwoners van Lansingerland die graag hier willen blijven wonen? En als iemand uit Rotterdam komt, kan hij dan niet in Rotterdam voor een huurwoning in aanmerking komen? Elke inwoner in de regio kan zelf aanspraak maken op wonen. Men kan zelf kiezen of hij in aanmerking wil komen op de vrijgekomen woning in de regio. In die zin kiezen zij zelf waarvoor zij zelf in aanmerking willen komen. Dan gaat het als volgt. Stel dat iemand uit de regio hier in aanmerking wil komen, dan is er een huisvestingswet in Nederland, wat Amsterdam nu ook daadwerkelijk gaat uitvoeren, dat 50% voor de regio is en die andere 50% is maatwerk en daarvan kan 25% voor de eigen inwoners iets gedaan worden. Vanwege die huisvestingswet is de gemeente beperkt, maar daar waar mogelijkheden zijn, juist ook in gebieden waar een nieuwe ontwikkeling gemaakt wordt, zoals in Bergschenhoek de Stander en Notaris Kruyt, daar probeert men echt de mensen in dat gebied te houden, die een grondgebonden woning achterlaten. Als er een nieuwe woning komt, dan is 3B Wonen er uitermate alert op om maatwerk toe te passen voor mensen die in dat gebied wonen, die ook willen doorstromen of een plek in die wijk willen hebben. De wethouder ziet dat zij daarin echt goede zaken doen en echt ook de belangen van de inwoners van Lansingerland voor ogen hebben. Gevraagd wordt of er in de nieuwe versie meer ruimte kan zijn m.b.t. voorrang voor mensen uit Lansingerland. Dat wordt geëvalueerd. Ze zal zeker die vraag mee nemen in de evaluatie. Ze weet niet of er wettelijk ruimte is. Ze kan het zich voorstellen als andere gemeenten tegen hetzelfde aanlopen. Ze heeft een voorbeeld van een ouder met een dochter, die zei: ik was bij een woning en toen kwam er iemand uit Rotterdam en die zei: ik wil hier helemaal niet en toch kreeg hij die woning. Die ouder zei: ik wil hier en niet in Rotterdam. Ja, hoe maakbaar is de wereld? De provincie heeft ruimte gegeven dat er 19.000 woningen toegevoegd worden aan sociaal. Alle sloopplannen van Rotterdam zijn ook geaccordeerd, dus in die zin komt het wel hier naar toe. De gemeente neemt verantwoordelijkheid om ook voor de regio te bouwen. Dan de vraag rondom het splitsen van woningen. Incidenteel komt die vraag. Is die vraag er? Ja, er is een voorbeeld aan de Rotte en ook bij de Noordeindseweg 224. De ene wilde een woning splitsen en bij de andere was de woning gesplitst en men wilde één woning. Soms hebben mensen kinderen die een gezin willen stichten maar geen woning kunnen krijgen. Dan vragen ze of ze de grote woning kunnen splitsen, zodat zij zelfstandig kunnen wonen. Dat zijn voorbeelden. Er zijn veel grote woningen waarbij men de mogelijkheid wil pakken om dat te creëren voor die enkele vraag die er dan is. Is er behoefte aan kleine woningen? Ja, die is er. Er zijn steeds meer eenpersoonshuishoudens, gescheiden ouders of mensen die er bewust voor kiezen om zelfstandig te wonen. Er zullen ook zeker kleinere appartementen toegevoegd worden, kleinere woningen, omdat die vraag er is, zowel sociaal als breed in de samenleving. Dank u wel.

Tweede termijn

Mevrouw Citterbartová had de wethouder gevraagd of ze zicht heeft op de aantallen nieuwe woningen, die kunnen ontstaan door de nieuwe maatregel en splitsing. Misschien was het niet duidelijk wat ze vroeg. In deze gemeente is het natuurlijk anders dan in grotere steden, waar splitsingen een heel ding zijn, omdat het een parkeerdruk kan opleveren in een wijk. Of zaken als afval inzamelen. Dat zal hier niet spelen, neemt ze aan. Dat de incidenten die de wethouder noemde aan de randen van de bebouwde kom gebeuren ofzo. Misschien kan ze haar een beter beeld geven, maar het ging haar erom of er zicht is

op het aantal dat het kan opleveren. Wethouder Arends heeft op dit moment dat zicht niet. Het is ook echt een incidentele vraag. Er komt een enkele vraag en die wil ze de mogelijkheid bieden. Het is geen vraagstuk wat echt inzichtelijk gemaakt moet worden om te kijken wat het betekent voor de parkeernorm of anderszins. Dank u wel.

De voorzitter schat in dat de heer Van der Stelt nog met een amendement komt, omdat hij op onderdelen twijfelt en wijzigingen aan wil brengen, zoals hij net stelde. Dan rest het middel van een amendement. Als het toch niet zo belangrijk is, kan het als een hamerstuk door. De heer Van der Stelt wordt heel veel woorden in de mond gelegd. Hij heeft dit allemaal niet gezegd. Dank u wel. De voorzitter vraagt of het ook voor het CDA een hamerstuk is. De heer Van der Stelt geeft aan, dat het ook voor het CDA een hamerstuk is. De voorzitter constateert, dat het voorstel als hamerstuk behandeld kan worden in de raad.

7a. Actualiteiten uit het college

De voorzitter tekent aan, dat de HSL geluidsoverlast reeds aan de orde is geweest. Rest nog de A13/16. De stukken zijn schriftelijk toegezonden. Heeft de commissie de behoefte om hier het woord over te voeren?

Het gaat mevrouw Citterbartová om een punt wat niet in de rapportage staat. Of toch wel, het gaat over het vliegveld. Ze neemt aan, dat bij de wethouder bekend is dat afgelopen vrijdag een zaak is behandeld bij de Raad van State over het nachtregime en de afdwingbaarheid van de afspraken die met het rijk zijn gemaakt. De zaak is helaas in het nadeel van de vereniging Bewoners tegen Vliegtuigoverlast uitgevallen. Heel teleurstellend. De BRR heeft daar ook een bepaalde verantwoordelijkheid in. In de raad is altijd gezegd vast te willen houden aan het regime van 849 vluchten. De rechter heeft nu gezegd, dat hij zich daar niet over kan uitspreken, omdat het nergens in de wet staat en dus niet af te dwingen is. Ze wil van de wethouder een eerste reactie weten, wat de BRR hierin kan betekenen.

De heer Jumelet heeft een vraag over de N209, over de maatregelen die getroffen worden. In hoeverre worden die door het college en de provincie gemonitord of ze daadwerkelijk het resultaat sorteren, zoals men dat met elkaar voorzien heeft. In het verleden heeft de wethouder met de gedeputeerde gesproken hierover. Is hier een evaluatie aan verbonden? Of een monitoring of iets dergelijks.

De heer Kampinga geeft aan, dat de VVD er erg fel op is, dat het nachtregime nageleefd wordt. Die juridische uitspraak is beter verwoord door mevrouw Citterbartová dan hij het zou kunnen. De VVD is hier ook heel benieuwd naar. Er is kennelijk geen basis, het staat niet in de wet, dus kan de rechter er niets mee. Dan blijft wel het probleem bestaan. Dank u wel.

De heer Vermeulen heeft een korte vraag. Er wordt gesproken over een voortgangsrapportage naar de verkeerseffecten als gevolg van de aanleg van de A16 op het onderliggende wegennet. Kan de wethouder toelichten wat de huidige stand van het onderzoek is en aangeven wanneer de resultaten verwacht kunnen worden?

De heer Blonk heeft een opmerking over de A16, met name het kunstwerk Chabot. Hij kan niet voorbij laten gaan hierover te beginnen. Het staat een beetje onbeholpen daar. Het is een actie van zijn kant. Het gaat in feite over de AVO knoop (Ankie Verbeek Ohrlaan knoop), om dat het Chabotplein te noemen. Daar gaat het om, terwijl het er niet zo staat. Het lijkt de voorzitter een doktersterm. De heer Blonk begrijpt dat hij er niet zoveel van begrijpt. De voorzitter weet er alles van. Het tweede punt van de heer Blonk is dat hij leest dat het college op een werkbezoek gaat. Dat lijkt hem heel goed. Het lijkt hem ook heel goed om te kijken of de griffie voor deze commissie een vergelijkbaar dergelijk werkbezoek aan het project Groene Boog - Rijkswaterstaat kan regelen. Als het vast in de week gelegd kan worden, of de griffie dat mogelijk kan organiseren. Tot slot nog iets over verkeer en vervoer, over het station Lansingerland Zoetermeer. Hij ziet hier staan een eigen naam van Zuidplein met een hoofdletter. Heet het plein ten zuiden het Zuidplein? Anders staat het niet met een hoofdletter. Of is het een eigen naam? Hij dacht bij het Zuidplein gelijk: hé, dat is Rotterdam zuid. Dat was even zijn vraag. Hij denkt dat het plein ten zuiden van het station moet zijn, maar hij hoort het wel.

Wethouder Fortuyn heeft een aantal vragen gekregen n.a.v. de stand van zaken. Hij is ook op de hoogte gesteld van de uitspraak van de Raad van State in het kader van de BTV, die een beroepszaak heeft aangespannen m.b.t. het aantal nachtvluchten. De 846 is overschreden naar pakweg 1.100. Het is een combinatie van vluchten, er zitten ook helicoptervluchten bij en ook andere zaken. Dat is niet wettelijk geregeld. De Raad van State zegt: u vraagt mij te handhaven of anderszins, maar daar is eigenlijk de ILT verantwoordelijk voor, maar die kan ook niet handhaven, want er is geen wettelijk instrumentarium waarbij keihard afgestemd is hoeveel vluchten het mogen zijn. De hele luchthaven ligt in een discussie.

Er is geprobeerd om de nachtrust te beschermen. Dit komt uiteraard straks ook weer naar boven bij het luchthavenbesluit. Daar kan het wel geregeld worden. Maar het is niet geregeld en er wordt ook niet met de luchthaven gesproken, want er is een standpunt. Dit is de geluidshinder en ze zeggen: mevrouw de minister, we horen straks wel wat er gaat gebeuren. De BRR heeft standpunten kenbaar gemaakt, de rapportage ingediend, gezegd dat er geen draagvlak is, that's it. De overweging die gemaakt zou kunnen worden, is om wel een keer in gesprek te gaan. Dit soort elementen, waar men het nu over heeft, zouden op tafel gelegd kunnen worden. Dan kan er randvoorwaardelijk iets gedaan worden. Nu worden overal kaders omheen gezet, die heel beperkt zijn, omdat men niet verder in gesprek gaat over wat men wil. Men is een beetje in de zijlijn met elkaar in discussie, waarbij het gaat over hinderbeperking, leefbaarheid en dat soort dingen, maar men kan niets afdwingen. Dat kan alleen via het luchthavenbesluit gedaan worden. Die oploop en het luchthavenbesluit wordt min of meer aan de minister gelaten. Dat is een heel moeilijk punt, waar de wethouder ook mee worstelt. De raad is aan zet, de wethouder is aan zet, maar het is wel een heel moeilijk punt. Misschien kan daar eens over van gedachten gewisseld worden in een soort benen-op-tafel sessie om van gedachten te wisselen zonder dat men er politiek mee aan de haal gaat. De wethouder wil het een keer op tafel brengen. Mevrouw Citterbartová denkt dat het heel goed zou zijn om dat te doen, om met elkaar te sparren over wat men kan ondernemen. Zoals de heer Kampinga zei: het is een probleem. Het argument bij de Raad van State was een eigenlijk ook van de kant van de minister: de geluidsruimte wordt niet overschreden, dus ik hoef niets te regelen met het aantal. Maar het is echt heel iets anders als zoveel keer per nacht een vlieggruig over komt. Elke keer wordt iemand wakker. Dat het geluid wel past in de geluidsruimte is echt een heel groot verschil, maar dat geeft de wethouder ook aan. Ze wil echt pleiten voor een bijeenkomst waarbij samen bepaald kan worden wat de strategie wordt, want het probleem blijft bestaan, omdat er dus kennelijk niets te handhaven is. Dit kan in de optiek van wethouder Fortuyn een open discussie kunnen zijn zonder dat men politiek gijzelt. Daar moet men even open in zijn, even delen hoe of wat. Hij hoort later wel of daar behoefte aan is. Dan weet men ook het standpunt van de BRR, want er is een standpunt ingenomen zoals het nog steeds is. De heer Jumelet vraagt naar de N209, of men gaat monitoren. Iedereen heeft de blokjes kunnen zien en dat is maar een deel van de oplossing. Er wordt ook aan plateaus gewerkt en er zijn nog andere zaken in onderzoek, zoals een fietsverbinding bij Bleiswijk. Er worden maatregelen genomen. Uiteraard worden de effecten gemonitord. Dat kan alleen maar gedaan worden aan de hand van incidenten. Iets anders is er niet. De provincie Zuid Holland trekt zich wel de problematiek van de N209 aan. Ook de vraag van D66 over het onderliggende wegennet hangt hiermee samen. Rond de zomer verwacht men de eerste uitslagen, die men aan de hand van het nieuwe verkeersmodel kan berekenen met alle autonome groei van de gemeente. Er komen hier 2.300 tot 2.500 woningen hierachter en die moeten ook hun weg zien te vinden. Geprobeerd wordt om het op diverse mobiliteits- en modaliteitsinrichtingen te doen, zowel rail als openbaar vervoer, maar er zit natuurlijk ook autoverkeer tussen. Er komt een grotere toeloop van de eigen autonome groei. Dat in combinatie met de verwachtingen van de aanzuigende werking van de A16. Daarin gaat het uiteindelijk om de hoofdoorzaak van de congestie hier op de N209. De afspraak is: als de A16 de grote trekker is voor de congestie op de N209, dan staat de overheid in dit geval het ministerie van I&W aan de lat om maatregelen te treffen om die doorstroming te organiseren. Die informatie krijgt de wethouder pas in de zomer. Eer daar een goede analyse op komt om er met de raad over te praten, moet men rekenen op het derde kwartaal 2019. Dan moet men met elkaar bekijken hoe het verder uitgerold moet worden. Dat is het proces. Dan het Chabotplein. September. Eigenlijk was gehoopt op mei, maar om één of andere reden is de vergadering van de naamgevingscommissie in Rotterdam opgeschoven. De wethouder weet dat zowel de stichting als de vrienden van Chabot, maar ook hier de politiek aangevoerd door de heer Blonk zich zeer hard maakt om het Ankie Verbeek Ohrplein, deze gregoriaanse knoop, waar een Ankie Verbeek Ohrlaan voor zit, te vervangen voor een Chabotplein. Het college pleit ervoor en zit er zelf ook bovenop. De wethouder hoopt, dat in september de fles champagne open gerukt kan worden, want het zou een mooie prestatie zijn om iemand die heel belangrijk in dit gebied is geweest en nieuwe naamsbekendheid heeft gekregen door de vele aandacht die eraan gegeven wordt, als dit ook kan bekroond worden. Dan het Zuidplein. Ja, het is gewoon een typefout. Excuus. Eerlijk gezegd, las hij het nu pas. Het is aan de zuidzijde van het station, waar verschillende verkeersmodaliteiten samen gevoegd worden. Het is heel erg mooi. Hij hoopt dat dit straks ook aan de noordkant gedaan kan worden. Men is er druk mee bezig. Hiermee de beantwoording van de vragen.

7b. Actualiteiten uit de commissie

Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen

De heer Blonk meldt dat er vorige week een gezamenlijke vergadering is geweest van de adviescommissie vervoersautoriteit en de adviescommissie economisch vestigingsklimaat. Daar is aan de orde geweest de strategische agenda, of de commissies ook nog een advies of een zienswijze in zouden moeten dienen nadat al die gemeenten dat gedaan hebben. De commissie heeft besloten om dat niet te doen, omdat er

zoveel ligt t.a.v. al die gemeenten. Er is wel uitgebreid over gesproken, er is nog een workshop geweest met allerlei dingen die besproken zijn, hoe dit opgepakt zou moeten worden. Maar uiteindelijk heeft de commissie gezegd het niet te doen. Het verslag van die vergadering zal bij de volgende agenda erbij zitten.

8. Rondvraag en sluiting

De heer Duk merkt op, dat in Nederland nog 38.300 km aan gevaarlijke gasleidingen ligt. Netbeheerders moeten deze leidingen sneller verwijderen. Ook moet meer worden gezocht naar lekken. Dit zijn de conclusies van het staatstoezicht op de mijnen n.a.v. een ernstige gasexplosie in de kruipruimte van een Haags appartement begin dit jaar. Aan de hand van dat onderzoek heeft hij een aantal vragen. Zijn er in deze gemeente gasleidingen die volgens de conclusies van dit onderzoek een extra risico hebben op explosies? Liggen er in deze gemeente nog gasleidingen die zijn aangelegd voor 1980? Zijn deze toevallig van ijzer? Ziet het college, op het moment dat die gasleidingen moeten worden vervangen, een aanleiding om direct de woningen die daarbij betrokken zijn van gas af te halen?

Wethouder Fortuyn had hetzelfde beeld. Er zit niet alleen gas onder de grond, maar ook af en toe boven de grond. Naarmate men oudere systemen gaat krijgen, gaat men dit soort dingen steeds meer krijgen. Men heeft het nu mee gemaakt met Rijkswaterstaat, die een enorme inhaalslag moet doen op bruggen en kunstwerken, want die zijn allemaal gebouwd in de tijd van de baby-boom. Zelf zit hij er nog net achter, maar babyboomers gaan ook door kunstheupen en -knieën heen. Dat geldt nu eigenlijk ook voor kunstwerken en bruggen en ook voor gasleidingen. Gevraagd wordt naar gasleidingen van voor 1980. Veel wijken worden nu gerenoveerd, waarbij inderdaad sprake is van voor 1980. Denk aan de renovatie in de vogelbuurt. In het kader van veiligheid van de inwoners wordt dit soort berichtgeving uiteraard gevolgd. Het is geen fijn bericht, het kan zomaar gebeuren, hier ook. Dat wordt wel gevolgd. De verantwoordelijkheid ligt echter wel bij de netbeheerder. De gemeente heeft natuurlijk wel de zorg, maar de netwerkbeheerder zal er nauwgezet mee aan de slag moeten, want ze zijn tenslotte beheerder en eigenaar van die gasleidingen. Stedin bracht vorige week donderdag een persbericht uit met de volgende informatie: ze pakken de nazorg voor de betrokkenen bij de gasexplosie in Den Haag op en bereiden vervolgonderzoek voor. Natuurlijk moeten zij hier wel op acteren, maar ze zijn natuurlijk al langere tijd bezig om deze situatie in beeld te brengen, want het is natuurlijk niet alleen de kwaliteit van de gietijzeren leiding, maar ook het verzakken van de grond. Er zijn meer problematieken die spelen in dit dossier. Vanaf 2010 is er een vervangingsprogramma voor grijze gietijzeren leiding. Dit zou eigenlijk in 2030 vervangen moeten zijn. Dat is helder. Gekeken wordt of er nu een versnelling gemaakt kan worden gezien de incidenten. Enerzijds heeft men te maken met gasleiding, maar ook met het elektriciteitsnet, dus er komt nogal wat op hen af. Dat betekent dat ze op onderdelen verschrikkelijk snel moeten afschrijven, terwijl de levensduur nog goed is. Gekeken wordt of werk met werk gemaakt kan worden om met andere activiteiten een versnelling in het proces neer te zetten. Ze onderkennen het probleem. Ze onderkennen ook het risico. Op dit moment heeft de gemeente niet de bevoegdheid om hele straten van gas af te halen. Dat was de laatste vraag: kan, als er in een bepaalde wijk zich iets voordoet, de wijk van gas af gehaald worden? Om eerlijk te zijn: er is een explosie en dat is al een nadeel, als iemand mazzel heeft staat het huis er nog en vervolgens wordt die hele buurt van de pijpleiding afgehaald en vervolgens is de vraag of ze even inductie willen gaan koken. Dat gaat niet, want dan wordt men twee keer gestraft. Dat lijkt niet handig. De wethouder wil het via een ordentelijk proces weg zetten. Er worden verschillende pilots gedraaid in verschillende wijken om te komen tot een goede burgerparticipatie, samenwerking, financiering, om van gas los te komen. Hiermee denkt hij de beantwoording gedaan te hebben.

De heer Duk heeft nog geen antwoord op de meest belangrijke vraag. Zijn er hier risicovolle leidingen? Hoeveel is dat? Wethouder Fortuyn kan hier geen antwoord op geven. Het zit in onderzoek bij Stedin. De gemeente kan niet onder de grond kijken. De wethouder kan hier geen zinnig antwoord op geven. De heer Duk heeft deze vraag ruim op tijd aan het college doorgegeven. Hij gaat er van uit, dat er toch even contact is geweest met Stedin om te vragen hoe dit zit. Wethouder Fortuyn kreeg de vraag vanmorgen binnen, dus het is maar net wat de definitie van 'ruim' is. Hij werkt ook tussendoor. Het stoort de heer Dieleman dat het in een lacherige sfeer wordt getrokken. Een raadslid stelt vragen. Hij zou het waarderen als deze op een serieuze manier wordt beantwoord. Wethouder Fortuyn gaat er bij 'ruim' van uit, dat het vorige week al binnen was gekomen. Dan heeft hij de vraag ruim van tevoren gehad, maar hij heeft de vraag vanmorgen binnen gehad. Hij wil er wel serieus op antwoorden, dan geeft hij een serieus antwoord. Als de heer Duk er behoefte aan heeft om bij Stedin na te vragen of er al een indicatie is over de Lansingerlandse situatie, dan moet dat nagevraagd worden. Dat lijkt evident. Dat kan. Maar hij heeft er nu geen antwoord op. Geen flauw idee. Hij denkt dat het ook bij Stedin een heel moeilijk te beantwoorden vraag is. Men zit in de analyses, maar of er nu al uitslagen zijn, daar heeft de wethouder geen flauw idee over. De voorzitter denkt dat de cruciale vraag is: gaat de wethouder dat navragen? Wethouder Fortuyn gaat die navraag doen als de behoefte er is. Dat is geen enkel probleem. De heer Duk

zegt dat die behoefte er uiteraard is. Volgens hem is de gemeente verantwoordelijk voor de administratie m.b.t. wat er in de grond ligt. De informatie over hoe oud leidingen zijn, want men weet wanneer ze vervangen zijn, hoort binnen het ambtelijk apparaat aanwezig te zijn. Bovendien heeft hij zijn vragen vorige week verstuurd. Dat ze pas vandaag bij de wethouder aanwezig zijn, daar kan hij niets aan doen. De heer Kampinga vindt het een beetje een oneigenlijk doel. Het is niet zo interessant voor de heer Duk hoe die buizen zijn; hij wil gewoon van het gas af. De voorzitter vindt dit een invulling voor wat de heer Duk bedoelt en dat is niet aan de orde. Dat is nu de discussie niet. Het is een vraag van de heer Duk, die dat met zijn eigen overwegingen doet. De heer Kampinga interpreteert dat op een andere manier. De heer Dieleman wil een verduidelijkende vraag stellen n.a.v. het antwoord van de wethouder. Hij gaf aan, dat mensen die op inductie moeten gaan koken, omdat hun huis van gas af gaat, daarmee worden gestraft. Dat lijkt hem geen goed uitgangspunt voor een gemeente die heeft uitgesproken langzaam maar zeker van gas af te moeten. Op inductie koken is een prima alternatief in huizen die van het gas af gaan. Hij zou het waarderen als dat soort dingen niet meer worden geroepen, want dat geeft een heel verkeerd beeld van de operatie waar men mee bezig is. Wethouder Fortuyn wil hier wel op reageren. Zijn insteek was: als er sprake is van gietijzeren leidingen, dan kan men niet zonder meer maar besluiten om dat in één keer weg te halen. Hij had het erover, dat een hele buurt van gas zou worden afgehaald. Mensen worden daarmee geconfronteerd, dat ze in één keer over moeten op elektriciteit. Er zijn procesafspraken. Er worden pilots gedraaid. Ook wordt gekeken naar de financiering hoe e.e.a. gerealiseerd kan worden met elkaar. Het is een soort ordentelijk verloop van het proces en niet om te zeggen: u mag niet op inductie. Dat is een verkeerde uitleg of het is verkeerd over gekomen. De gemeente gaat nog steeds van het gas af, maar wel met een ordentelijk proces.

De heer Blonk is benieuwd wie verantwoordelijk is voor en na de meter, als de wethouder toch gaat bellen met Stedin. Die ontploffing was na de meter. Zou de wethouder dit mee kunnen nemen? Wethouder Fortuyn kan hier wel antwoord op geven. Voor de meter is van het gasleidingbedrijf en na de meter is van de bewoner. Dat is in huis en er kan van alles gebeuren in dat huis. De voorzitter wil de discussie afronden, omdat er genoeg over gezegd is. Met het afhameren van deze rondvraag is hij aan het eind gekomen van deze vergadering.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.30 uur. Hij wenst een ieder een prettige thuisvaart. Men ziet elkaar donderdag weer in dit huis. Dank u wel.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.